గృహిణీ ప్రణయం

1

బాలచంద్రిక ప్రాసాదాంగణంలో నిలబడి భర్త ఇందుశర్మ రాకకోసం ఎదురు తెన్నులు చూచింది. ఎంత సేపు నిరీక్షించినా అత డింటికి తిరిగివచ్చే జాడ పొడగట్టలేదు.

ప్రతిదినము సాయంకాలవేళ అతడు ప్రతిష్ఠాన నగర ప్రాకారం ఒరుసుకుని ప్రవహించే గోదానదీ తీరానికి వాహ్యాళికి వెడుతూ నేఉంటాడు. ప్రతిదినము ఆమె అతనికి ఉత్తరీయం అందించి ఎంతో ఆప్యాయంగా "మళ్ళీ ఎప్పుడు తిరిగి వస్తారు?" అని అడుగుతూనే ఉంటుంది. ప్రతి దినము అత డాలస్యంగా భవంతిని చేరుకుంటూనే ఉంటాడు.

ఆనాడుకూడా బాలచంద్రిక అతనికి పాము కుబుసంవంటి సన్నని ఉత్తరీయం అందించింది: "ఎన్ని సారులు చెప్పినా మీరెలాగా ఆలస్యంగానే వస్తారు. అయినా అలవాటుకొద్దీ అడుగుతున్నాను. ఈ వేళయినా కొంచెం తొందరగా ఇంటికి దయచేస్తారా?"

అత డా మాట తిన్నగా వినిపించుకోకుండానే 'అలాగే' అన్నట్టు తల ఊచి తొందరతొందరగా రాజవీధిలో పడి అదృశ్యుడైనాడు. రోజూ తిరిగివచ్చే వేళకైనా అత డింటికి చేరుకోలేదు.

ప్రతిష్ఠాన నగర రాజవీథులలో క్రమక్రమంగా జనసమ్మర్దం అణిగిపోయింది. అప్పుడప్పుడు దూర దూరంగా దేవాయతన ఘంటాధ్వని మాత్రమే వినిపించింది. అక్కడక్కడ ఋషిపక్షులు చెట్లకొమ్మల్లో కదలాడుతున్న సవ్వడి మాత్రమే అస్పష్టంగా స్ఫురించింది. అయినా ఇందుశర్మ ఇంటికి చేరుకోలేదు.

బాలచంద్రిక ప్రాణం విసిగిపోయింది. భవంతి గుమ్మందిగి రెండడుగులు వేసి వీథి మళుపు కూడా పరిశీలించి చూచింది. ఎక్కడా ఇందుశర్మ జాడ కనబడలేదు.

ఆకాశంలో రోహిణీ చంద్రు లిద్దరూ చుక్కల పొదరిండ్లలో హేళనగా విహరిస్తూ హాయిగా నవ్వుకొంటున్నారు. ఆ నవ్వు వెన్నెలలు నగర రాజవీథులలో పలచ పలచగా ప్రవహించాయి.

బాలచంద్రిక ఇంకొక్కమారు వెనక్కి తిరిగి చూచి లోపలికి వెళ్ళిపోవాలని నిశ్చయించింది. భవంతి లోపలికి వెళ్ళిపోతూ ఒక్కమారు వెనక్కి తిరిగి చూచింది. ఎవరో దూరంనించి తొందర తొందరగా నడిచి వస్తున్నారు.

ఆ నడక తీరంతా ఇందుశర్మదే. అనుమాన మేమీలేదు! బాలచంద్రిక నేత్రా లతనిని చూడగానే రెల్లుపువ్వుల్లా మెరిశాయి. అతడు భవంతి సమీపించేవరకూ ఆమె అలాగే నిలబడిందిగాని వెంటనే తన పడక గదిలోనికి వెళ్ళిపోయి తలకట్టుకుని పడుకుంది.

ఇందుశర్మ గుమ్మంలో అడుగు పెట్టాడు. అతని కెదురుగా వృద్ధ పరిచారిక విజ్జిక మాత్రమే కనిపించింది: దానితో అతడు బాలచంద్రిక కోపగించి ఉండవచ్చునని గ్రహించాడు. అయినా ఏమీ ఎరగనట్టు వెన్నెలలో ఒక తిన్నెమీద కూర్చున్నాడు. అంతేగాని పక్కనే శయ్యాగారంలో పవ్వళించిన బాలచంద్రికను పలకరించనైనా పలకరించలేదు.

కొంత సేపటికి ఆమె రుసరుసలాడుతూ లేచివచ్చి అతనికి అన్నం వడ్డించింది. భోజన శాలలో ఆమె అందెలతోపాటు కలశాలు, జలపాత్రికలు మొదలైన వన్నీ ఖంగు ఖంగున మారు మోగుతూ అటు ఇటు పరుగులు పెడుతున్నాయి. ఆ ధోరణి అంతా గ్రహించి ఇందుశర్మ ఆనాడేదో పెద్ద ఝంఝా మారుతం చెలరేగ నున్నదని గ్రహించాడు. అయినా నిగ్రహం అవలంబించి అలాగే ఆ తిన్నెమీద కూర్చుని ఆకాశంలో శిరోనక్షత్రంకేసి పరిశీలించి చూచాడు. ఆ రోజుల్లో నడినెత్తిమీదికి వచ్చిన నక్షత్రాన్నిబట్టి పొద్దుకట్టడం ఒక పరిపాటి. అప్పటి కించుమించుగా అర్ధరాత్రి కావచ్చిన విషయం అతని కప్పుడే స్ఫురించింది.

బాలచంద్రిక ఇందుశర్మ కూర్చోడానికి ఒకపీట, సుఖంగా ఆనుకోడాని కింకొక పీట అమర్చి పక్కనే బంగారు జలపాత్ర,ఉద్ధరిణి ఉంచింది. పెడమొహం పెట్టి అంటీ అంటనట్లు పిలిచింది.

"వడ్డన అయింది రండి! అన్నం చల్లారిపోతుంది!"

ఇందుశర్మ లేచివచ్చి పీటమీద కూర్చుని భోజనం మొదలుపెట్టాడు. ఒకమారు కన్నెత్తి ఆమెవైపు చూచాడు.

"తలకు కట్టుకట్టుకున్నట్టున్నావే! ఏమైనా తలనొప్పిగా ఉందా?"

అని, మళ్ళీ ఆమెవైపు చూడలేదు!

"నా తలనొప్పికేమి లెండి! ఇది ఒకనాటితో పోయే తలనొప్పా ఏమన్నానా? ఇది ఎప్పుడూ ఇలాగ ఉండేదే!" అని ఆమె నెయ్యిగిన్నె కొంచెం ఎక్కువగా అతని అరి చేతి మీదికి వంచింది.

ఇందుశర్మ "చాలు! చాలు!" అని గట్టిగా అరిచాడు:

"పొద్దస్తమానము ఇరుగుపొరుగువా రందరితోను కలకలలాడు తూనే ఉంటావు! అదేమి పాపమోగాని నన్ను చూడగానే బయలుదేర తాయి నీ కెక్కడలేని ధుమధుమలూను!"

"నా ధుమధుమలే కనబడతాయిగాని - మీ రింత అపరాత్రివేళ దాకా ఇంటికి చేరుకోకపోవడం బాగుందా?"

ఆపైన గద్గదభారంవల్ల బాలచంద్రిక మాట్లాడలేక పోయింది.

"నేనింక వాహ్యాళికైనా వెళ్ళకుండా షష్ఠిగడియలూ ఇంట్లోనే పడి చావాలన్నమాట! అంతేనా నీవనేమాట?"

ఇందుశర్మ రుసరుసలాడుతూ ఆమెకేసి చూచాడు. ఈ మారు బాలచంద్రిక నిలదీసి అడిగింది:

"నిజంగా చెప్పండి! మీ రింతవరకూ గోదాతీరంలోనే ఉన్నారా?"

"లేను! ఆ తరవాత చంద్రరేఖ నృత్యం చూడడానికి కూడా వెళ్ళాను. ఏం, వెడితే తప్పా?"

"తప్పని ఎవరన్నారు? పోనీ ఈ రాత్రి అంతా అక్కడే గడిపి వెయ్యలేకపోయినారూ? ఇంత శ్రమపడి ఇంటికెందుకు వచ్చారు?"

బాలచంద్రిక కంఠం మళ్ళీ గద్గదికభారంతో వణికిపోయింది.

"పొరబాటే జరిగింది. ఇంక రేపక్కడే ఉండిపోతానులే!" అన్నాడు ఇందుశర్మ. అంతేగాని తా నాలస్యంగా ఇంటికి చేరుకున్నందుకు నొచ్చుకోనైనా నొచ్చుకోలేదు. పోనీ, మాటవరసకైనా 'ఇకనించీ ఆలస్యంగా ఇంటికి రా'నని కూడా అనలేదు. పైగా ఆ మరునాడసలు ఇంటికే రానని బెదిరించాడు! ఆ బెదిరింపుతో ఆమె రోషం బాగా రెచ్చిపోయింది.

"చిన్నప్పటినుంచి పదిమంది బలగం ఉన్న ఇంటిలో పుట్టి పెరిగాను. బిక్కు బిక్కు మంటూ నే నొక్కత్తినీ ఈ ఇంటిలో ఉండలేను!"

అని బుడి బుడి దీర్ఘాలు ప్రారంభించి మరికొంచెం అన్నం వడ్డించింది. కాటుకతో నల్లబడిన ఆమె కన్నీటిచుక్క అతని మోచేతిపై పడింది.

"ఉండలేకపోతే మీ పుట్టింటికి వెళ్ళిపో! నిన్నిక్కడ ఉండమని ఎవరైనా బలవంతం చేశారా?"

"మీ కంత బరువైతే అలాగే వెళ్ళిపోతాను లెండి! నా కెవరూ దిక్కు, దివాణము లేరనుకున్నారా?"

అని అంతకన్నా రెట్టించి కవ్వించింది బాలచంద్రిక. అయినా అంతటితో ఆమె లోలోపలి ఉక్రోషము, ఉడుకుబోతుదనము చల్లారలేదు. తిరిగీ బుడిబుడి దీర్ఘాలు ప్రారంభించింది:

"మీ ఆశ్లేయ పౌరుషేయాలు మంచివి కావని మా నాయనగారు నెత్తి నోరు బాదుకుని మొత్తుకుంటూనే ఉన్నారు. అయినా మా అమ్మ ఆ మాట పెడచెవినిబెట్టి చివరికి నా గొంతు కోసింది! ఇప్పుడిక ఏమనుకుంటే మాత్రం ఏం లాభం?"

అని పైట చెరగు ముఖంమీద కప్పుకొని ఏడ్చింది.

ఆమె తమవంశం ఆశ్లేయ పౌరుషేయాల ప్రసంగం ఎత్తడంతో ఇందుశర్మకు ఒళ్లు మండిపోయింది.

"ఎప్పుడూ శుభమల్లే భోజనాలవేళ ఒకటే గోల! ఇలాంటి ఏడుపు

గొట్టు మొహాలు ఇంట్లో ఉంటే దరిద్రదేవత ఇనపగజ్జలు కట్టుకుని తాండవిస్తుంది కూడాను.''

అని తినీతినని అన్నం ముందుకు తోసివేసి, ఉత్తరాపోశనమైనా పట్టకుండా దిగ్గునలేచి నిలుచున్నాడు. అంతలో బాలచంద్రిక ఏడుస్తూ అతనిని కాళ్ళా వేళ్ళా పడి ఎంతో దీనంగా బతిమాలింది:

''పోనీలెండి! మీ యిష్టం వచ్చినప్పుడే ఇంటికి వద్దురుగాని! ఇంకెప్పుడూ ఆ ప్రసంగం ఎత్తను! నా మాట వినండి! భోజనం మానకండి! భోంచేసి మరీ వెళ్ళండి!''

ఆ విధంగా ఎంత బతిమాలినా ఇక అతని మనస్సు తిరగలేదు. చివరికామె అతని పాదాలు రెండూ పట్టుకుని ఎంతో జాలిగా బతిమాలింది. అయినా అత డొక్క అంగలో ఆమె పట్టు విడిపించుకొని చరచరా వీధి గుమ్మం దాటి రాజవీధిలోపడి ఎక్కడికో వెళ్ళిపోయాడు!

2

బాలచంద్రిక అక్కడే కూలబడిపోయింది. లేచి ప్రాంగణంలోనికి వెళ్ళి చూచేసరికి దూరదూరంగా అతని ఆకృతి కొంచెం చూచాయగా పొడగట్టింది. అంతవరకు ఒకమూల కూర్చుని కునికిపాట్లు పడుతున్న విజ్జిక ఆ గందరగోళం విని లేచి అతనితో ఏమో చెప్పబోయింది గాని అంతలోనే ఇందుశర్మ రాజవీధిలోపడి ఎక్కడికో వెళ్ళిపోయాడు.

బాలచంద్రిక ఉసూరుమని తిరిగివచ్చి ఒకమూలగా కూలబడిపోయింది. విజ్జిక నెమ్మదిగా ఆమె దగ్గిరికి వచ్చింది.

''ఏమిటమ్మా ఈ గందరగోళం అంతా?'' అని ఎంతో ఆప్యాయంగా అడిగింది.

''ఆం, ఏముంది? ఎవరికైనా ఉన్న మాటంటే ఉలుకెక్కువౌతుంది. 'ఇంత ఆలస్యంగా వచ్చారేమండీ' అంటే తినీ తినని అన్నం విడిచిపెట్టి వీధిలోకి వెళ్ళిపోయారు!''

అని బాలచంద్రిక పెడమొహం పెట్టుకుని కూర్చుంది.

"ఇంతటి చిత్రం నేనెక్కడా చూడలేదమ్మా! పొద్దస్తమానము ఆయనకోసం పడిగాపులు పడి కూర్చుంటావు! ఆయన ఇంటిలో అడుగు పెట్టేసరికి ఏదో చిలిపికజ్జా పెట్టుకుని కూర్చుంటావు!"

"ఇంతకీ నీవు కూడా ఈ తప్పంతా నాదేనంటున్నావన్నమాట!... అవును మరి! తమర్ని నేనొక్కక్షణమైనా విడిచి ఉండలేనని గ్రహించే గదా, ఆయన నన్నీవిధంగా ఏడిపించుకు తింటున్నారు! కాళ్ళా వేళ్ళా పడి బ్రతిమాలుకునేవారిని చూస్తే ఎవరికైనా అలుసే!"

బాలచంద్రిక పైట చెరగు ముఖంమీద కప్పుకుని మళ్ళీ పసిపాపలా వెక్కి వెక్కి ఏడ్చింది.

ఆ దుఃఖం చూచేసరికి విజ్జిక మనసు వెన్నపూసలా కరిగిపోయింది. ఆమెకు దగ్గరగా వెళ్ళి చేతితో తల నిమిరింది:

"ఇదుగో! ఇలా చూడు! ఇలాంటి చుట్టు చెంగావి చీరంటే ఆయనకెంతో ఇష్టమని ప్రత్యేకంగా ఇది ధాన్యకటకంనించి తెప్పించుకొన్నావుగదా! కాటుక కన్నీటితో ఈ చీర చెరగంతా ఎలా మాసిపోయిందో చూడు! ఇప్పుడిక కంటనీరు పెట్టుకుంటే మాత్రం ఏమిలాభం చెప్పు తల్లీ!"

బాలచంద్రిక చీర చెరగు ముఖంమీదనించి తియ్యలేదు. అలాగే కుములుతూ కూర్చుంది. విజ్జిక మళ్ళీ బతిమాలింది:

"నేనొకమాట చెబుతాను గాని కాస్త కసూ్సా బుసూ్సా మనకుండా వినిపించుకుంటావా?"

బాలచంద్రిక చీర చెరగు ముఖంమీదనించి తొలగించి, కళ్ళెత్తి నిశ్చలంగా ఆమెవైపు చూచింది. రెండు కన్నీటి చుక్కలామె చెక్కిళ్ళపై నెమ్మదిగా దిగజారాయి. విజ్జిక మొదలు పెట్టింది:

"ఆడది తిరిగి చెడిందనీ, మగవాడు తిరక్క చెడ్డాడనీ ఒక సామెత చెబుతారు! ఆ సామెత ఎప్పుడైనా విన్నావా?"

"ఆయనకంతటి తల మీరి పోయే రాజకార్యాలేమి ఉన్నాయి? ఏదో మామగారు పుష్కలంగా సంపాదించిన మడిమాన్యాలున్నా

యిగా!...ఇక ఎంతసేపూ చంద్రరేఖ నృత్యమనీ, చంపక వీణాగానమనీ ఊరంతా బలాదూరు తిరగడమే గదా వారి రాచకార్యం? ఏం, కాస్త పొద్దుండగా ఇంటికి చేరుకోకూడదూ?"

"చేరుకోవలసిందే మరి!......ఇంతకుపూర్వం ఎప్పుడైనా ఆలస్యంగా వచ్చారా?...ఇదిగో ఈ చంద్రరేఖ నృత్యోత్సవాలతో మరీ తెనుగు మీరి పోయారు."

"పోతారు! తెనుగు మీరిపోతారు! కుక్కిన పేనులా మాట్లాడ కూరుకుంటేసరి. అందరూ తెనుగు మీరిపోతారు!"

విజ్జిక ఒక్క నిట్టూర్పు విడిచిపెట్టింది:

"మాటాడ కూరుకోక ఏంజేస్తాం తల్లీ! మగవారు మహారాజులు! ఏదేనా వయస్సు ముమ్మరంలో కొంచెం శృంగార చేష్టలు చేసినా చూసీ చూడనట్టూరుకోవాలి గాని సంసారం రొష్టు చేసుకుంటే ఎలాగ తల్లీ!"

ఆ ఉపదేశంతో బాలచంద్రిక తోకతొక్కిన తాచులా కస్సుమని లేచింది:

"నీవీవేళ నాకోసమని ప్రత్యేకంగా ధర్మపన్నా లేకరువు పెడుతున్నావుగాని నీ చిన్నతనంలో ఇలాగే నోరుమూసుకుని కూర్చున్నావా?"

"అయ్యో! రాత! ఇంకా మెల్లిగా అడుగుతున్నావా తల్లీ! మా ఆయన ఇంటికి ఇంకొక వగలాడినికూడా తోడుకువస్తే ఇద్దరి పాదాలూ కడిగి ఆ నీళ్ళు నెత్తిమీద చల్లుకొన్నాను! ఆ మహారాజును లొంగదీసు కోవడానికి నే నెన్ని పాట్లు పడ్డానో నీకేం తెలుసు?"

"చాల్చాలు! నా కవేమీ తెలియనక్కరలేదులే! చాలించు నీ సొద! నేనిక ఇలాగే కుక్కిన పేనులా ఇక్కడే పడిఉంటాననుకున్నావా? తెల్లవారేసరికి మా నాయనగారింటికి వెళ్ళిపోతాను! ఇలాంటి ఈసడింపులు పడడానికి నా కర్మం ఏం కాలిందే!"

ఆ సమాధానం విని విజ్జిక నిర్ఘాంతపోయింది. కోపం వస్తే బాలచంద్రిక అనుకున్నంత పనీ చేసి తీరుతుందని ఆమెకు తెలుసు. అందుచేత రాబోయే ప్రమాదం ఆమెకు తెలియజెయ్యడం మంచిదని నిశ్చయించింది:

"అదిగో నీవింకా చిన్నదానవు! మగవారి సంగతి నీకింకా తిన్నగా తెలియదు. ఈ విషమ సంధిలో పుట్టింటికి వెళ్ళావంటే చంద్రరేఖ చల్లగా ఆయన్ని తన వలలో వేసుకుంటుంది. ఆయన తిన్నగా దానిఇంటికే వెళ్ళి పోతారు. ఆపైన నీయిష్టం! కొంచెం జాగ్రత్తగా ఆలోచించుకో!"

"పోతేపోనీ! అంత పోయేవాళ్ళు బలవంతంగా పట్టుకుంటే మాత్రం ఆగుతారా? ఏమైనా సరే! నేనిక్కడ ఒక్క గడియ కూడా ఉండలేను!"

బాలచంద్రిక మళ్ళీ బుడి బుడి దీర్ఘాలు ప్రారంభించింది. ఆ సందర్భంలో ఏమి చెప్పినా ఆమె వినేస్థితిలో లేదని విజ్జిక గ్రహించింది.

"పోనీ అలాగే వెళుదువు గానిలే. లేచి రెండు మెతుకులు నోట్లో వేసుకో. నా మాట విను."

అని ఎన్నోవిధాల బ్రతిమాలింది. బాలచంద్రిక వట్టి కటికి నేలమీద చీర చెరగు పరుచుకుని పడుకుంది. అంతేగాని విజ్జిక ఎంత బ్రతిమాలినా లేవలేదు. ఆమె చెక్కిళ్ళనుండి ప్రవహించిన వేడి కన్నీటితో పైట చెరగు చాలా భాగం తడిసిపోయింది.

ఇక చెప్పినకొద్దీ ఆమె మరింత కుమిలిపోవడం తప్ప మరేమీ ప్రయోజనంలేదని విజ్జిక వెంటనే గ్రహించివేసింది. ఆమె దీనస్థితి చూచి ఒక వేడి నిట్టూర్పు విడిచిపెట్టింది. తాను కూడా వట్టి కటిక నేలమీదే కొంగు పరుచుకుని ఆమెకు సమీపంలోనే మేనువాల్చింది. విజ్జికకా విషాదగాథ తలుచుకుంటే ఎంతసేపటికీ నిద్ర పట్టలేదు. కాని బాలచంద్రిక దుఃఖ భారంతో కుమిలిపోతూ కొంతసేపటి కలాగే నిద్రపోయింది.

3

బాలచంద్రిక ధాన్యకటకనగర దండనాథుడు మహేంద్రపులమావి కనిష్ఠ పుత్రిక. పులమావిహాల సాతవాహన చక్రవర్తికి మాతామహులవైపున కొంచెం దూరబంధువు. ఆయన తాత తండ్రులందరూ ఆంధ్ర సాతవాహన

చక్రవర్తుల కొలువుకూటంలో ధాన్యకటక దండనాయకులుగా ప్రసిద్ధి కెక్కిన మహావీరులు.

మహేంద్రపులమావికి మగసంతతి కలగలేదు. పుట్టినవారు ముగ్గురూ పుత్రికలే.

మహేంద్ర పులమావి పెద్దపిల్లలిద్దరికీ ధాన్యకటకానికి సమీపం లోనే కొంచెం సామాన్యమైన సంబంధాలు చూచి సలక్షణంగా వివాహాలు చేశాడు.

మూడో కుమార్తె బాలచంద్రికకు పెళ్ళి ఈడు వచ్చేసరికి తల్లి ఇంకా గొప్ప సంబంధం చూడాలని పట్టుపట్టింది. పెద్ద అల్లుళ్ళిద్దరూ తమ వైభవానికి తగిన భాగ్యభోగాలు కలవారు కారనీ, మూడోకుమార్తె కయినా కొంచెం గొప్ప సంబంధం తీసుకురావాలనీ, అంతవరకూ బాల చంద్రికకు వివాహమే చెయ్యవద్దనీ భీష్మించుకుని కూర్చుంది. ఆ కారణం వల్ల మూడో కుమార్తె వివాహం కొంచెం ఆలస్యం అయింది.

మహేంద్రపులమావి పెళ్ళి ప్రయత్నాలు చెయ్యగా చెయ్యగా చిట్టచివరికి మంచి సంబంధమే కుదిరింది. ఇందుశర్మ తండ్రి కార్తికేయ శర్మ ప్రతిష్ఠాన నగరంలో హాల సాతవాహన చక్రవర్తి దగ్గర అమా త్యాధికారం చేపట్టి సర్వసమర్థుడని సాక్షాత్తు సార్వభౌముని మన్ననలే అందుకొన్నాడు.అమాత్యునికిక భాగ్యభోగాల కేమీ కొదవ ఉండదుగదా!

అతని ఏకైక పుత్రుడు ఇందుశర్మకు వరులకు పట్టవలసిన ప్రత్యేక శుభలక్షణాలన్నీ పట్టాయి.పదిమంది పిన్నవారిలో నిలబడితే అతని నందరూ చాలా చక్కనివాడని ఎన్నిక చేసి తీరవలసిందే! ద్విజన్ములందరూ ఆరోజుల్లో అభ్యసించే శాస్త్రాలతోనే కాక అతడు ఆన్వీక్షకి మొదలయిన శాస్త్రా లన్నీ క్షుణ్ణంగా అభ్యసించాడు. పైగా వీణావేణు మృదంగాది గానవిద్య లలో కూడా తగుమాత్రం ప్రవేశం కలిగించుకొన్నాడు.

ఇరవై ఏళ్ళు నిండగానే అతని తండ్రి కాలధర్మం చేశాడు. ఇరవై అయిదో జన్మదినోత్సవం జరగక మునుపే తల్లికూడా పరలోకం చేరుకుంది. అటుపిమ్మట ఒక ఏడాదివరకు అతడు మేనమామ ఒద్దికలో ఉన్నాడు.

వరాన్వేషణ చేసేవారి కిక కావలసినదేమి ఉంది? అసలే ఏకైక పుత్రుడు. ఆపైన రూపసి. ఆపైన భాగ్యభోగాలతో తులతూగుతున్నాడు. వివాహం జరిగితే అతని గృహిణీభాగ్యం పొందిన చిన్నదాని కిక అత్త మామల ఒద్దికలో ఉండవలసిన పెద్ద బెడద కూడా తప్పిపోతుంది. ఆడ బడుచు లసలే లేరుగదా! ఇక కావలసినది ఏమి ఉంది?

ఆ శుభలక్షణాలన్నీ విన్నటువంటి బాలచంద్రిక తల్లి ఆ సంబంధం చేసితీరాలని పట్టుపట్టింది.

అంతపెద్ద సంబంధం చేస్తే వారితో తులతూగడం కష్టమని మహేంద్ర పులమావి కొంచెం తటపటాయించాడు. పైగా వియ్యంకుడు కార్తికేయవర్మామాత్యునికి కొంతవరకు వారకాంతా ప్రసక్తి ఉన్నదనీ, ఆయన ఆర్షేయపౌరుషేయా లంతగా ఎన్నదగినవి కావనీ తెలిసింది. మహేంద్రపులమావి తటపటాయించడాని కది ఒక ముఖ్య కారణమే. అయితే భార్య పట్టుపట్టడంవల్ల అతని కా సంబంధాని కంగీకరించక తప్ప లేదు. అటుపిమ్మట బాలచంద్రిక వివాహం ఎంతో వైభవంగా జరిగి పోయింది.

చిన్నప్పటినించి పెంచిన దాది విజ్జికతో కలిసి బాలచంద్రిక ప్రతిష్ఠాన నగరానికి వెళ్ళిపోయింది. ప్రాచీనకాలంలో దాసీలను అరణంగా ఇచ్చే ఆచారంవల్ల బాలచంద్రికకు విజ్జికను తనతో తోడుకుపోవడానికి వీలిచ్చింది.

బాలచంద్రిక ప్రతిష్ఠాన నగరానికి వెళ్ళిన ఒక ఏడాదివరకు ఆమె జీవితం ఎంతో ఆనందంగా గడిచిపోయింది. ఇందుశర్మ ఎప్పుడూ ఆమెమాట జవదాటి ఎరగడు. వారి అన్యోన్యానురాగం చూచి ఇరుగుపొరుగువారంతా "ఎంత నూతన వధూవరులైతేమాత్రం కొంచెం అరమరిక ఉండవద్దూ!" అని ముక్కుమీద వేలు వేసుకొనేవారు. బాలచంద్రిక కొత్తగా కాపరానికి వచ్చినతరవాత ఇందుశర్మ ఆప్యాయత చూచి ఆమె తన తల్లిదండ్రులనే మరిచిపోయింది. ఇంటి నిండా దాసదాసీజనం. ఆపైన దాది విజ్జిక ఆమె నెల్లవేళలా కంటికి రెప్పలా కనిపెట్టుకుని ఉండేది. బాల చంద్రికకు నూతన వధువు కోరుకునే వరాలన్నీ ఎంతో సులభంగా

అందుబాటులోకి వచ్చాయి. ఆ ఆనందతన్మయతలో ఆమె తనంతటి అదృష్టవంతురా లిక ఎవరూ ఉండబోరని ఎంతో మురిసిపోయింది.

కాని ఆమె ఆనంద తన్మయత ఆట్టే కాలం నిలవలేదు. ఒక సంవత్సరం గడిచిపోయిన తరువాత క్రమక్రమంగా ఇందుశర్మ ఆమె ఏదైనా ప్రసంగం ఎత్తితే ఆ మాట తిన్నగా వినిపించుకోవడం మానివేసి ఆవలింత ప్రారంభించేవాడు.అడపాతడపా కొంచెం విసుగు, చిరాకు కూడా ప్రారంభమైనాయి. ఆ పైన చంద్రరేఖ నృత్యోత్సవాలతో అతడు వేళకు ఇంటికి చేరుకోడమే మానివేశాడు. అయినా ఆమె చాలా కాలం ఓపిక పట్టింది. ఒక్కొకనాడు నృత్యం లేకపోయినా అత డాలస్యంగానే వచ్చేవాడు. దానితో ఆమెఓపిక అంతరించిపోయింది. అసలే ఆమె వీరాధివీరుడైన ధాన్యకటక దండనాథుని పుత్రిక! ఇక ఎంత కాలమని ఓపికపట్టి ఉండగలదు?

ఆ మరునాడు బాగా పొద్దెక్కే దాకా బాలచంద్రిక నిద్ర లేవలేదు. లేచీ లేవగానే బాలచంద్రిక కొక్కమారుగా కొత్తగా అత్తవారింటికి వచ్చిన రోజులనాటి ఆప్యాయతలన్నీ జ్ఞాపకం వచ్చాయి. ఆమె అవన్నీ తలుచుకొని ఒక్క వేడి నిట్టూర్పు విడిచిపెట్టింది.

ఆనాడు కూడా ఇందుశర్మ ఇంటికి తిరిగి రాలేదు. బాలచంద్రికకేమీ పాలుపోలేదు. అయినా గుండె రాయి చేసుకుని ఇక పుట్టింటికి వెళ్ళిపోవడం తప్ప మార్గాంతరం లేదని నిశ్చయించింది. కాని విజ్జిక అది మంచి పని కాదని వాదించింది. ఇంకా కొంతకాలంపాటు ఓపిక పట్టమని బతిమాలింది. ఇందుశర్మకు చంద్రరేఖపై హఠాత్తుగా అంతమక్కువ కలగడానికి కారణమేమో బాలచంద్రికకు బోధపడలేదు. అందుచేత ఆ విషయమే గుచ్చి గుచ్చి అడిగింది:

"ఈ చంద్రరేఖమీద ఈయన కెన్నాళ్ళనుంచి కలిగిం దీవ్యామోహం?"

"ఏమోనమ్మా! ఇల్లాంటివన్నీ మనకెలా తెలుస్తాయి?"

"అది ఏమైనా గొప్ప అందగత్తా?"

ఆ ప్రశ్న విని విజ్జిక వెటకారంగా నవ్వింది. దానికి కారణం బాల చంద్రికకు తెలియలేదు :

"ఎందుకలా నవ్వుతున్నావు?"

"ఎందుకా? చంద్రరేఖ అందగత్తె అంటే నాకు నవ్వు వచ్చింది."

"ఏం, చంద్రరేఖ అంత బాగుండదా?"

"నీ ఎదట నిలబడితే దివిటీముందు దివ్వెలాగుంటుంది."

"ఊరికే నన్ను సంతోషపెట్టడానికలాగంటున్నావు. అంతే!"

"కాదు! ఒక్కసారి కళ్ళారా చూస్తే నీకే తెలుస్తుంది."

బాలచంద్రిక మళ్ళీ అడిగింది :

"నాట్యవిద్యలో ఏమన్నా పేరు కెక్కిందా?"

"దాన్ని తలదన్ననవాళ్ళు ప్రతిష్ఠాన నగరంలో ఇంకా చాలామందే ఉన్నారు!"

"అయితే మరి ఎందుకు కలిగిం దీ వ్యామోహం?"

విజ్జిక మళ్ళీ వెటకారంగా నవ్వింది :

"మగవారి వ్యామోహానికి ప్రత్యేకంగా ఒక కారణం కావాలా? ఎదురుగుండా కనబడిన స్త్రీ కట్టుకున్న గృహిణి కాకపోతే సరి! వారికి సాక్షాత్తుగా దేవలోకంనించి దిగివచ్చిన రంభలాగేకనిపిస్తుంది. అందులో అంతటి సరసులు మీవారి మాట వేరే చెప్పాలా తల్లీ!"

"అయితే అంతేనా చంద్రరేఖలో ఉన్న విశేషం!"

"నామట్టుకు నాకంతే అనిపించింది మరి!"

అది విని బాలచంద్రిక ఒక పెద్ద నిట్టూర్పు విడిచిపెట్టింది. విజ్జిక కూడా నిట్టూర్చింది :

"అయినా ఈ మధ్యన మీ ఆయన దుస్సాహసాలు మరీ పెచ్చు పెరిగిపోయాయమ్మా! దీనికంతకీ మూలకారణం ఆ దామోదరభట్టే!"

"దామోదరభట్టా?"

"అవు నతడే! పైకలాగ అమాయకుడిలా కనిపిస్తాడు. కాని ఎంతటి నంగనాచి అనుకున్నావు!"

బాలచంద్రిక కీ చివరి ప్రసంగంతో మరింత విసుగెత్తిపోయింది :

"ఏదిఏమయితే నాకేమి! నేను రేపు తెల్లవారకుండానే ధాన్య కటకానికి వెళ్ళిపోతాను! బోయీలను పిలిపించి సవారీ సిద్ధంచేసి తీసుకు రమ్మని చెప్పు."

అప్పటికప్పుడే భవంతిలోని దాసదాసీ జనం గృహకృత్యాలు నిర్వ హిస్తున్న సండడి మందమందంగా వినిపించడం ప్రారంభమయింది. విజ్జిక మళ్ళీ కొంచెం ఓపిక పట్టమని బతిమాలింది. బాలచంద్రికకు హఠాత్తుగా ఏదో స్ఫురించింది :

"అన్నట్టు చంద్రరేఖ ఏ వీధిలో ఉంది?"

"అగస్త్య వీధిలో."

"నన్నొకమారక్కడికి తీసుకువెడతావా?"

"ఎందుకు?"

"ఆయన అక్కడ ఉన్నారేమో చూచివత్తామని!"

"ఎవరైనా వింటే నవ్విపోతారు! నీ కేమన్నా మతిగాని పోయిందా?" పక్కుమని నవ్వింది విజ్జిక.

సరీగా అదే క్షణంలో విజ్జిక కొక విచిత్రమైన ఊహ తట్టింది:

"నే నొక చిత్రమైన ఉపాయం చెబుతానుగాని చేస్తావా?"

బాలచంద్రిక బాగా విస్తుపోయి ఆమెకేసి చూసింది. అక్కడ దాస దాసీ జనం సండడిగా తిరగడంవల్ల విజ్జిక ఆమె కా ఉపాయం కొంచెం రహస్యంగా వివరించి చెప్పింది. బాలచంద్రిక మొట్టమొదట ఆమె మాటలు విని తన కన్నులే నమ్మలేకపోయింది. తరవాత మళ్ళీ నిట్టూర్చింది:

"సరేగాని, నీకగస్త్య వీధిలో ఉన్న ఇళ్ళనీ్న బాగా తెలుసునా?"

"ఇళ్ళన్న మాటేమిటి? అక్కడి గృహస్థుల్ని కూడా చాలామందిని నే నెరుగుదును!" అయినా బాలచంద్రికకు విజ్జిక చెప్పిన దంతగా నచ్చ లేదు :

"ఇదంతా ఎందుకులేగాని నేను రేపు తెల్లవారగనే ధాన్యకటకం వెళ్ళిపోతాను!"

"నీకంతగా వెళ్ళాలని ఉంటే ఒకసారి వెళ్ళిరా. నీవు వెళ్ళిన తర

వాత నేను వస్తానులే. ఆపైన నడిపించే వ్యవహారం అంతా నేను చూసు కుంటానులే. నీవేమీ శ్రమపడనక్కరలేదు. తెలిసిందా? నా మాట విను!"

బాలచంద్రిక ఆ మాటమీద అంతగా ఆస్థ కనబరచలేదు: "సరే! చూదాంలే. ముందు బోయీలకు కబురు పంపించు!"

అని చెప్పి నెమ్మదిగా లేచి ప్రయాణ సన్నాహంలో పడింది.

ఆనాటి రాత్రికి కూడా ఇందుశర్మ ఇంటి ముఖం పట్టలేదు.

బాలచంద్రిక ఇక వేచి ఉండలేక ఆ మరునాడే ధాన్యకటకానికి తరలి వెళ్ళిపోయింది.

పిమ్మట రెండు రోజులు గడిచిన తర్వాత ఇందుశర్మ ఇంటిముఖం పట్టాడు. ఇంటికి రాగానే విజ్జిక అతనికి జరిగినదంతా తెలియజేసింది.

ఇంకొక పక్షం రోజులు గడిచిన తరవాత చిన్నప్పటినించి పెంచిన మమకారంవల్ల బాలచంద్రిక నొకమారు చూడవలెనని ఉన్నదనీ, తాను కూడా ధాన్యకటకం వెళ్ళాలనీ చెప్పి విజ్జిక కూడా ధాన్యకటకానికి ప్రయాణమై వెళ్ళిపోయింది.

4

బాలచంద్రిక, విజ్జిక వెళ్ళిపోయిన పది పదిహేను రోజులదాకా ఇందు శర్మకు వారిద్దరూ ఇంటిలో లేని లోటేమీ కనిపించలేదు. కాని ఇంకొక పదిహేను రోజులు గడిచిపోయేసరికి అతని కిల్లంతా బాగా వెలితిగా కనబడింది. దీపదీపాలవేళ దీపాలు వెలిగించకపోయినా బాలచంద్రిక ఆ భవంతి కంతటికి ఒక దీపంలా కనిపించేది. విజ్జిక ఆ వధూవరు లిద్దరికి ఏ లోపమూ రాకుండా అనుక్షణము కనిపెట్టుకుని ఉండి, అనేక విధాలుగా పరిచర్యలు చేస్తూండేది. వారిద్దరు వెళ్ళిపోగానే ఇందుశర్మకేగాక ఆ ఇంటి పరిచారికల కందరికీ ఆ భవంతి అంతా బాగా చిన్నబోయినట్టు కనబడింది. బాలచంద్రిక వెళ్ళిపోయిన కొత్తలో వారిలో వారనేక విధాలుగా గుసగుస లాడుకొన్నారు.

ఒకనాటి ఉదయం వారిలో ఒక దాసి చేతులు తిప్పుకుంటూ ఇంకొక దాసి చెవిలో నెమ్మదిగా ఊదింది:

"అమ్మాయి కత్త మామల ఒద్దిక, ఆడబడుచుల పోరు ఉండదని మహా మురిసిపోయారు. సిరిసంపద లున్నవాడనీ, చక్కనివాడనీ ఈడు, జోడు బాగున్నదనీ ఎంతో సంబరపడ్డారు. చూశావా? చివరి కా అమ్మ గతి ఏమయిందో! కాస్త పెద్ద దిక్కంటూ లేకపోతే చివరి కిలాగే అవుతుంది! భాగ్యభోగా లుండగానే సరా?"

రెండవ దాసి కా ధోరణి అంతగా నచ్చలేదు. కొంతసేపటి కామె తప్పంతా బాలచంద్రికదే అన్న వైఖరిలో పడింది:

"కాకపోయినా ఆ అమ్మ కంత మిడిసిపాటు కూడదమ్మా! తన తండ్రి దండనాయకుడ నేనా ఆ మిడిసిపాటంతాను!...పోనీ ఆయనవల్ల ఏదో కొంచెం లోపం ఉన్నదనే అనుకుందాము. అంత మాత్రానికే ఇక ఎవరితోనూ చెప్పకుండా పుట్టింటికి వెళ్ళిపోవాలా? నలుగురూ వింటే ఏమనుకుంటారు?...ఏమోనమ్మా! నా కిదేమీ నచ్చలేదు సుమీ!" అని ఈసడించి వేసింది. కాని మొదటి దాసి అంతటితో విడిచిపెట్టలేసు:

"అయితే ఏం చెయ్యమన్నావు! అర్ధ రాత్రివేళ వచ్చినా, అపరాత్రి వేళ వచ్చినా కిక్కురుమనకుండా బిక్కు బిక్కుమంటూ ఒక్కత్తినీ పడి ఉండమన్నావా?"

"ఆడజన్మ ఎత్తిన తరవాత కట్టుకున్నవా డేమి చేసినా పడి ఉండవలసిందే!"

"అది మనలాంటివాళ్ళకేగాని కాస్త పెట్టిపుట్టిన వాళ్ళ కంతటి న్యూనత పడవలిసిన అవసర మేమి టే?" అని మొదటి దాసి ఒక్క నిట్టూర్పు విడిచిపెట్టింది. సరీగా అదే సమయంలో ఇందుశర్మ ఏదో అవసరం ఉండి అక్కడికి వచ్చాడు.

అతనికి వారి మాటలు కొంచెం అస్పష్టంగా వినిపించాయి. అతని అలికిడి గమనించి ఆ పరిచారిక లిద్దరూ తమ సంభాషణ విరమించివేశారు.

ఇందుశర్మకు వారి సంభాషణ వినగానే కొంచెం కోపమే వచ్చింది. అత డా విషయంలో తన తప్పేమీలేదని అనుకొన్నాడు. అది కొంతవరకు నిజమే.

ఇంతవరకు చంద్రరేఖతో అతనికి నలుగురూ అంతగా ఆడిపోసుకో వలసినంత సన్నిహిత సంబంధమేమీ ఏర్పడలేదు.

చంద్రరేఖ నృత్యమన్నా, వీణా గానమన్నా అతడు చెవికోసుకునే మాట నిజమే. ఇంకా ఇతర గాయనీమణుల గోష్ఠీ వినోదాలున్నా అతడెక్కువగా చంద్రరేఖ నృత్యోత్సవాలలోనే ప్రత్యక్షమయ్యేవాడు.

ఆ ఉత్సవ తన్మయతలో పడితే అతనికి ఎంత రాత్రి గడిచింది కూడా తెలిసేది కాదు. అందుచేతనే ఇందుశర్మ బాగా రాత్రి పడేదాకా ఇంటి ముఖం పట్టేవాడు కాదు. కొంతకాలాని కతనికి చంద్రరేఖమీద కొంత మక్కువ, ఆప్యాయత ఏర్పడిన మాట నిజమే. అయితే ఆ వ్యవహారం అంతకంటె ఎక్కువ ముదరలేదు.

కాని ఇరుగు పొరుగు వారంతా 'అదిగో పులి అంటే ఇదిగో తోక' అనడం మొదలుపెట్టారు. వారి గుసగుసలన్నీ ఇందుశర్మ భవంతి పరిచారికలదాకా పాకిపోయాయి. క్రమక్రమంగా అవి విజ్జిక చెవిలోను, బాలచంద్రిక చెవిలోను పడ్డాయి. విజ్జిక అదంతా వినీవిననట్టుగా మాట్లాడకూరుకుంది. కాని బాలచంద్రిక రోషం నానాటికీ హెచ్చుపెరిగిపోయింది.

ఆమె వెళ్ళిపోయిన తరవాత ఇందుశర్మ కావిషయంలో ఒక గట్టి పట్టుదల పట్టుకుని పీడించింది:

"నావల్ల తప్పేమీలేనిదే ఆమె అంత దురుసుగా పుట్టింటి కెందుకు వెళ్ళిపోవాలి? నిజానికి బాహాటంగా వారకాంతల వెంట తిరిగే భర్తలంటే భార్యలు హడిలిపోతూ అగ్గగ్గలాడుతూ ఉంటారు! ఏమీ లేకపోతేనే ఇలాంటి అనుమానాలు పెట్టుకుని ప్రాణాలు కొరుక్కుతింటారు! ఎలాగా నేను నలుగురి నోళ్ళల్లోనూ పడ్డానుగదా! ఇంక భయమేముంది? నా ఇష్టం వచ్చినట్టుంటాను."

ఇందుశర్మ సంకల్పం ఆ విధంగా సాగిపోయింది. బాలచంద్రిక వెళ్ళిన పిమ్మట క్రమక్రమంగా నెలరోజులు గడిచిపోయాయి. అయినా అత డామెను తిరిగి పంపించవలసిందని మామగారిని ప్రార్థించలేదు. కేవలం తన క్షేమసమాచారం మాత్రమే తెలియజేస్తూ మాటవరస కొక తాళపత్రలేఖ వ్రాసి పరిచారకుని ద్వారా ధాన్యకటకానికి పంపించాడు.

బాలచంద్రిక పుట్టింటికి వెళ్ళి భర్త తన యెడల కనబరిచిన అనా

దరణ అంతా తల్లి చెవిలో నూరిపోసింది. ఆమె అదంతా విని గుడ్ల నీరు గుక్కుకుంది:

"ఏదో ఇంత కలిగినవాళ్ళు గదా అని నేనే ఆ సంబంధం చెయ్యాలని పట్టుబట్టాను. చిన్నతనం మూలాన్ని అతనివల్ల ఏదైనా కొంచెం పొరబాటే జరిగిందనుకో. అయినా నీ వంత పంతం పట్టడం కూడదమ్మా! కొంచెం ఓపికపట్టి ఎలాగో అలాగ అతన్ని వశపరుచుకోవాలి. అంతే గాని ఇలాగ తొందరపడకూడదమ్మా!"

అని కొంచెం సర్ది చెప్పింది. కాని బాలచంద్రిక చిన్నప్పటినించి బాగా అల్లారుముద్దుగా పెరిగింది. అందులోను తల్లి దగ్గిర ఆమెకు మరింత చనువు. అందుచేత బాగా కొండెక్కి కూర్చుంది:

"ఆయన నన్నలాగ తీసి పారేస్తూంటే నే నెంత బతిమాలుకుంటే మాత్రం ఏం లాభం? ఆయనే స్వయంగా వచ్చి బతిమాలుకుంటే గాని నే నిక ఆ యింట్లో అడుగుపెట్టను."

అని బుడి బుడి దీర్ఘాలు తీసే ధోరణిలో పడింది. తల్లి అది చూచి, ఇక ఏమన్నా లాభం లేదని అప్పటికి మాట్లాడ కూరుకుంది.

కాని వెంటనే ఆ విషయం భర్తతో చెప్పకుండా ఉండలేక పోయింది. మహేంద్ర పులమావి కిప్పుడు భార్య ఎదట తన దూరదృష్టి, విజ్ఞత వెల్లడించడాని కొక చక్కని సాకు దొరికింది. వెంటనే అందుకొన్నాడు:

"నేను మొదటినించీ చెబుతూనే ఉన్నాను—వాళ్ళ ఆన్దేయ పౌరుషేయాలు మంచివి కావని! నీవు నామాట చెవికెక్కనిచ్చావు? చేజేతులా చేసినదంతా అనుభవించు! ఇప్పుడు నేనేం చెయ్యగలను? అందుకనే 'స్త్రీబుద్ధిః ప్రళయంకరీ!' అన్నారు."

అని తన అహంకారం అంతా ఆమె ఎదట వెళ్ళబోశాడు.

అప్పటి కా ప్రస్తావన ఆగిపోయింది గాని ఆ తరవాత మహేంద్ర పులమావి ఆ విషయం లోతుగా ఆలోచించి బాలచంద్రిక నెలాగైనా తిరిగీ అత్తవారింటికి పంపించడమే మంచిదని నిశ్చయించాడు. భార్యకూడా ఆదే మంచిమార్గమని వంతపాడింది.

అప్పటికి ఇందుశర్మ పంపించిన లేఖ వారికి చేరింది. కాని దానిలో బాలచంద్రిక ప్రత్యేక ప్రసక్తేమీ లేదు. ఊరికే మూకఉమ్మడిగా అందరి క్షేమసమాచారాలు తెలియజెయ్యవలసిందని మాత్రమే ఉంది. అది చూచి బాలచంద్రిక లోలోపల కుమిలిపోయింది.

అటు పిమ్మట తల్లి ఒకనాడామెను తిరిగీ అత్తవారింటికి పంపించే ప్రస్తావన తెచ్చింది. కుమార్తె తలవంచుకుని మాట్లాడకూరుకుంది. అంతే గాని, అవునని గాని కాదని గాని సమాధానం చెప్పలేదు. తల్లి కొంచెం నిర్బంధించింది. కుమార్తె రుసరుసలాడింది:

"చూశావా? ఆయన మాటవరసకయినా నన్నక్కడికి పంపించమని కబురు పంపలేదు. అలాంటప్పుడు నే నక్కడికి వెడితే మాత్రం ఏం లాభం చెప్పు......

"ఇక నేను మీకు కూడా బరువయితే అల్లాగే వెళ్ళిపోతాను. ఇక నా కర్మ ఇంతే. పూర్వజన్మలో నే నింతే పెట్టిపుట్టాను."

అని పైటచెరగుతో కళ్ళు తుడుచుకోవడం మొదలుపెట్టింది. ఆ పరిస్థితిలో తల్లి కిక ఏమనడానికీ పాలుపోలేదు. అంతలో విజ్జిక అక్కడికి వచ్చింది:

"వెళ్ళనుగాక వెళ్ళనంటే బాలచంద్రిక నెందుకు బలవంత పెడతారు? నేనున్నానుగా. మీ కెందుకా భయం? ఎప్పుడో మళ్ళీ కాస్త బుద్ధి తిరక్కపోతుందా? అప్పుడు పంపించవచ్చును లెండి. నేను బాలచంద్రికతో కూడానే వెడతానుగా. అమ్మాయి కేలోపమూ రానివ్వను లెండి. ప్రస్తుతానికి కిక బలవంతపెట్టకండి!"

అని సమాధానపరిచింది. ఆపైన తల్లి మరి మాట్టాడలేదు. మహేంద్రపులమావి ఇందుశర్మలేఖ చూచి బాగా చిరచిరలాడాడు. ప్రత్యుత్తరం రాయకపోవడం బాగుండదని ఏదో అంటీ అంటనట్టుగా ఒక సమాధానం రాశాడు. ఆ ప్రత్యుత్తరంలో బాలచంద్రికను తిరిగి ప్రతిష్ఠాన నగరానికి పంపించే ప్రస్తావనే ఎత్తలేదు.

ఆపైన ఇందుశర్మ మరింత భీష్మించుకుని కూర్చున్నాడు.

అలాగలాగ క్రమంగా అయిదారు మాసాలు గడిచిపోయాయి.

అయినా ఇందుశర్మ భార్యను పంపించవలిసిందని కోరలేదు. అతని నిర్లక్ష్య ధోరణి చూచి మహేంద్ర పులమావి విజ్జికతో ఆ విషయం ప్రస్తావించాడు. విజ్జిక ఆ విషయంలో అంతగా భయపడవలిసిందేమీ లేదనీ, తానన్నీ సర్దుబాటు చెయ్యగలననీ భరవసా ఇచ్చింది. బాలచంద్రిక తల్లిదండ్రు లిద్దరికీ ఆమె అంత ధైర్యంగా భరవసా ఇవ్వడానికి గల కారణం తెలియలేదు. అయినా ఆమె ఆ వ్యవహారం తమకన్నా ఎక్కువ చాకచక్యంతోనే పరిష్కరించగలదనే ధైర్యంతో వారిద్దరూ బాలచంద్రిక నిక బలవంతపెట్టలేదు. అన్నీ విజ్జికమీదే వదిలిపెట్టి అంటీ అంటనట్టుగా మాట్లాడ కూరుకున్నారు. లేకపోతే ఇక మార్గాంతరం మాత్రం ఏమి ఉంది!

5

ఆరు మాసాలు గడిచినా బాలచంద్రిక మళ్ళీ ధాన్యకటక నగరానికి తిరిగి వచ్చే ధోరణి కనిపించలేదు. వ్యవహారం ఆ విధంగా విషమించగానే ఇందుశర్మ మొట్టమొదట ఎంతో కించపడ్డాడు. కాని మామగారిని ప్రాధేయపడి బ్రతిమాలుకోవడం అంటే అతనికి బొత్తిగా నచ్చలేదు.

"ఆడపిల్లలు కన్నవాళ్ళకే అంత బింకమా? వాళ్ళకే అంత పట్టుదలైతే నే నెన్ని బిగువులు పోవాలి? పంపించకపోతే నాకేమన్నా లోటా? తలుచుకుంటే నేను తిరిగి వివాహం చేసుకోలేనా? అంతదాకా ఎందుకు? కావలిస్తే కన్నుగీటితే కాళ్ళమీదపడే వారాంగనలు లేరా?... ఇంతకీ నావల్ల తప్పేముంది?"

ఇందుశర్మ ఆవేశం ఆ విధంగా పెచ్చుపెరిగిపోయింది.

అయినా అతడు తొందరపడలేదు. అలాగే ఇంకా ఆరుమాసాల దాకా ఓపికపట్టి చూచాడు. ఎంతకాలం గడిచినా మహేంద్ర పులమావి బాలచంద్రికను తిరిగి ప్రతిష్ఠానానికి పంపించే సూచనలైనా కనిపించలేదు. బాలచంద్రిక పుట్టింటికి వెళ్ళి అప్పుడే ఏడాది అయింది. ఇందుశర్మ అంత వరకు తొందరపడలేదు. ఎప్పటికైనా బాలచంద్రికను పంపించకపోతారా

అని ఎదురు తెన్నులు చూచాడు. అత డలాగ ఎదురు తెన్నులు చూడ డానికి ఒక చిన్న కారణం ఉంది.

ఇందుశర్మ పై పై కెంతగా బిగువులు పోయినా లోలోపల అతనికి భార్య తిరిగి రావాలనే ఉంది. వివాహమయిన ఏడాదిలోను బాలచంద్రికపై అతని కెంతో ఆప్యాయత ఏర్పడింది. ఆ ఏడాదిలోను ఆమె అనేక విధాలుగా అతని మన్నన లందుకొన్నది. నిజాని కామె వెళ్ళిపోయిన తరువాత అతడు చాలా చాలా కించపడ్డాడు. పట్టుదలవల్ల పై పై క దేమీ కనిపించనీయలేదు. అంతే. మహేంద్ర ఫులమావి తిరిగి ఆమెను పంపిస్తున్నానని అనిఉంటే అతడు కిమ్మనకుండా అంగీకరించేవాడే. కాని అలాంటి దేదీ జరగలేదు.

ఏడాది గడిచినా బాలచంద్రిక తిరిగి రాలేదు. మామగారు మహేంద్ర ఫులమావికే అంత పట్టుదల ఉంటే అతడెందుకు లొంగి పోవాలి?

మహేంద్ర ఫులమావి ధాన్యకటకానికి దండనాయకుడు మాత్రమే. ఇందుశర్మ తండ్రి హాలసాతవాహన చక్రవర్తి సన్నిధిని అమాత్యాధికారం కూడా చలాయించాడు. అంతటి మహామాత్యుని ఏకైకపుత్రుడు భార్యను పంపించవలిసిందని ప్రాధేయపడతాడా? అంత ప్రాధేయపడవలిసిన ఆవశ్యకతమాత్రం ఏం కలిగింది? ఇంటిదగ్గర అతనికి సమస్త సౌకర్యాలూ సమకూర్చే దాసదాసీజనం ఉన్నారాయెను. తలుచుకుంటే అతనికింకా ఎలాంటి భోగాలయినా కరతలామలకాలే!

ఎన్నివిధాల మథనపడినా ఇందుశర్మకు బాలచంద్రికను పంపించమని ప్రాధేయపడవలిసినంత అగత్యం కనిపించలేదు.

అలాగ అలాగ మరికొన్ని వారాలు గడిచిపోయాయి. అయినా నలుగురికీ తెలిస్తే అప్రతిష్ఠ అనే భయంతో ఇందుశర్మ అప్పటివరకు వేశ్యాప్రసంగంలోకి దిగలేదు. సరీగా అదేసమయంలో దామోదరభట్టతని పరిస్థితి కనిపెట్టి బాగా ఆంతరంగిక మిత్రుడుగా మారిపోయాడు.

ప్రతిష్ఠాన నగరంలో శరత్కాలం వెనకపట్టి హేమంతం ప్రవేశించింది. ఆనాటి కానాడు చలి ఎక్కువై పోయింది.

ఇందుశర్మ ఒకనాటి సాయంకాలంవేళ ప్రాసాదంమీద కూర్చుని ప్రతిష్ఠాన నగర రాజవీధిలో సాగిపోయే బంగారు నీరెండ సొగసులు పరిశీలిస్తున్నాడు. అప్పుడే కొంచెం చిరు చలి ప్రారంభించింది. దూర దూరంగా దేవాగారాలలోను, చైత్యాలలోను భక్తుల స్తోత్రపాఠాల సందడులు వినిపిస్తున్నాయి. మావటీలు కొందరు ఏనుగులను గోదావరీనదికి తీసుకుపోతున్నారు. మరికొందరు విలాసపురుషు లుత్తమాశ్వాలపై స్వారి చేస్తూ ఠీవిగా సాగిపోతున్నారు. అప్పుడప్పుడు నీరెండపడిన గుర్రాల కళ్ళాలు బంగారు సంజెవెలుగుల్లో తళతళా మెరిసిపోతున్నాయి. వారి విలాస వైఖరులు చూడగానే ఇందుశర్మ అప్రయత్నంగా ఒక నిట్టూర్పు విడిచిపెట్టాడు.

అంతలో దామోదరభట్టు నెమ్మదిగావచ్చి అతని పక్కనే కూర్చు న్నాడు. ఇద్దరూ కొంతసేపటివరకు ఏదో లోకాభిరామాయణంలో పడ్డారు. దామోదరభట్టేదో హఠాత్తుగా జ్ఞాపకంవచ్చినట్టడిగాడు:

"అన్నట్లు మీ ఇంటి ఆవిడ ఇంకా రాలేదా?"

ఇందుశర్మ 'రాలే' దన్నట్లుగా తల ఊపాడు.

"ఇంక ఎప్పటికి వస్తుంది? ఇన్నాళ్ళదాకా పుట్టింట పడిఉండడ మేమిటి? ఏమైనా అస్వస్థత కలిగిందా?"

ఇందుశర్మ మళ్ళీ 'అలాంటిఅస్వస్థత ఏదీ లే'దన్నట్టుగా ముభావంగా తల ఊపాడు. ఈసారి దామోదరభట్టు సూటిగా అడిగాడు:

"అయితే ఇంతవరకు ఎందుకు రాలేదో?"

ఆ ప్రశ్నతో ఇందుశర్మ అభిమానానికి గట్టి దెబ్బ తగిలింది:

"ఏం, రాకపోతేనేం, ఇప్పుడు నాకు వచ్చిన లోటేమిటి?"

"లోటేమీ లేని మాట నిజమే గాని నీ మంచితనం చూచి నిన్ను వాళ్ళు మరీ లోకువ చేస్తున్నట్టున్నారే!"

"నేను వాళ్ళను ప్రాధేయపడితేగా నన్ను వాళ్ళు లోకువ చెయ్య డానికి?"

దామోదరభట్టొక నిమిషం మాట్లాడ కూరుకున్నాడు. మళ్ళీ అందు కున్నాడు:

"ఇన్నాళ్ళు పంపకపోతే నీవైతే ఇలా మాట్లాడకూరుకున్నావుగాని నేనయితేనా?"

"నీవయితే ఏం జేస్తావు?"

"ఈపాటికి మళ్ళీ వివాహం చేసుకుని పదిమంది వారకాంతల్ని జాగ్రత్త చేసేవాణ్ణి!"

"నీకేం మహారాజువు!" అన్నాడిందుశర్మ ఒక నిట్టూర్పు విడిచి పెట్టి.

"నీకు మాత్రం వచ్చిన లోటేమిటి? అస్తమానమూ ప్రతిష్ఠ ప్రతిష్ఠ అని పాకులాడుతున్నావుగాని!"

దామోదరభట్టు పైపైకి పదిమంది వారకాంతల్ని జాగ్రత్త చెయ్యగలనని ప్రగల్భాలు పలికాడుగాని నిజానికి తనకి ఇంట్లో ఆ పూట పొయ్యి రాజడం కూడా కష్టమే! తరవాత ఇందుశర్మ కొంచెం మెత్తబడ్డాడు:

"అన్నట్టు నిన్న చంద్రలేఖ నృత్యానికి వెళ్ళలేకపోయానుసుమా!"

"పోనీలే బతికి బట్టకట్టావు!"

"ఏం, నిన్నటి నృత్యం రక్తికట్టలేదా?"

"నాకదేమీ బాగాలేదుసుమా! నేనక్కడ ఆట్టేకాలం ఉండనే లేదు!"

"తరవాత ఎక్కడికి వెళ్ళావు?"

"పట్టణంలోని కింకొక వారాంగన వచ్చిందట! ఆమె సందర్శన భాగ్యం దొరుకుతుందేమోనని పడిగాపులుపడి కూర్చున్నాను."

"దొరికిందా?"

"లేదు."

"ఎందుచేత?"

"నాలాంటివాడికి ఆ అంగనామణి దర్శన భాగ్యం దొరుకుతుం దటయ్యా!"

"ఏం, ఆమె అంతటి అందాలకుప్పా?"

"మన చంద్రరేఖ ఆమె కాలిగోటికికూడా సరిపోదు!"

"ప్రగల్భాలు చెప్పడంలో నీ అంతటివాడు లేదు!"

"నీచేతే ఆమె చంద్రరేఖకన్నా అందగత్తె అని ఒప్పిస్తాను! పందెం వేస్తావా?"

"పందెం ఎందుకుగాని నాకొక మారామెను చూపిస్తావా?"

"ఆమె దర్శనం అంత తేలికగా దొరకదు. ఎప్పుడైనా సకృత్తుగా ప్రాసాదం మీదికి వస్తే చూడవలిసిందే!"

"ఎందుచేతో?"

"ఇష్టం లేకపోతే ఆమె ఎవర్నీ చూడదట!"

"ఓహో అలాగా! పోనీ ఆ దర్శనమైనా ఎప్పుడు దొరుకుతుందో?"

"ఇప్పుడామె మేడమీదికి వచ్చే సమయమే!"

"అయితే బయలుదేరుదాం పద! అన్నట్టు ఆమె నామధేయం?"

"వారుణి. అందానికి తగిన పేరే!"

వెంటనే ఇందుశర్మ ప్రయాణ సన్నాహంలో పడ్డాడు. వెలికి వెలికి చక్కని సరిగంచు ఉత్తరీయం వల్లెవాటుగా వేసుకున్నాడు.

"అసలే ఐశ్వర్యవంతుడవు! ఆ పైన అందగాడివి! ఏదో నాలాంటి వాడికి గాని నీకెందుకయ్యా ఈ భేషజాలన్నీని!"

ఆపైన ఇద్దరూ బయలుదేరి ఆ రాజవీధిలో ప్రవేశించారు.

6

అదృష్టవశాత్తూ ఆవేళ సాయంత్రం వారిద్దరికి వారుణి దర్శనం లభించింది. ఇందుశర్మ ఆ తరవాత నాలుగైదుమారులామె దర్శన భాగ్యం సంపాదించుకున్నాడు. ఆపైన దామోదరభట్టు వచ్చినా రాకపోయినా సాయంకాలం అయ్యేసరికతనికి వారుణీ సందర్శనం ఒక పరిపాటిగా తయారయింది.

ఒకనాడు తెలవారుతూనే దామోదరభట్టు ఇందుశర్మ భవంతికి విచ్చేశాడు. ఒక్క వేడినిట్టూర్పు విడిచిపెట్టాడు.

"ఏమీ లాభం లేదయ్యా!"

"ఎందుచేత?" అన్నాడు ఇందుశర్మ ఎంతో ఆత్రంగా.

"వారుణి తల్లి శ్రీవిరాజిత ధాన్యకటకంలో కోటికి పడగెత్తిన ఐశ్వర్యవంతురాలట! వారుణి ధనప్రలోభానికి లొంగిపోయే సామాన్య వారకాంత కాదట!"

"చాల్లే నీ ప్రగల్భాలు! ధనంమీద మమకారం లేకపోతే ధాన్య కటకం విడిచిపెట్టి, ఇక్కడికి కెందుకు వచ్చింది?"

"శ్రీవిరాజిత చివరి కాలంలో గోదావరీ తీరంలో ఉండాలని ముచ్చట పడిందటయ్యా!"

"అప్పటినించీ ఇక్కడ కొంగజపంతో కాలక్షేపం చేస్తూందన్న మాట!"

ఇందుశర్మ వెటకారంగా ఒక్క నవ్వు నవ్వాడు. దామోదరభట్టు రుసరుసలాడాడు :

"నేను చెప్పినవన్నీ వట్టి ప్రగల్భాలని కొట్టిపారేస్తావు. మొట్ట మొదట ఆమె అంతటి అందగత్తె అంటే నా మాట కొట్టి పారేశావు! తీరా నీ కళ్ళతో చూచిన తరువాత నిజమేనని ఒప్పుకున్నావు. మాటమీద గౌరవం లేనివాళ్ళతో ఏమి చెప్పినా లాభంలేదు."

"ధనం అక్కరలేకపోతే వేశ్య కావడం ఎందుకు? సలక్షణంగా ఎవరినైనా వివాహమాడకూడదూ?"

"అంత వివాహమాడవలసిన కర్మ ఏమి వచ్చింది? కంటికి నదరుగా ఉన్న వారి నెవరినైనా చేరదీస్తుంది. అతగా డేమన్నా అధికారం చలా యించబోతే అర్ధచంద్ర ప్రయోగం చేసి వీధిలోకి నెట్టివేస్తుంది!"

ఇందుశర్మ మళ్ళీ ఇంకొక నిట్టూర్పు విడిచాడు.

"ఇన్నాళ్ళనించీ ఎవరినైనా చేరదీసిందా?"

"ఏమో నాకేం తెలుస్తుంది? నే నెరిగినంతవరకు, ఇన్నాళ్ళనించీ ఎవర్నీ చేరదీయలేదట!"

"ఎందుచేతనో?"

"ఎందుచేతేమిటి? ఆమెకు కావలసినవాడు ముందుగా అందగాడై ఉండాలి. ఆ పైన ఐశ్వర్యవంతుడై ఉండాలి. ఆపైన వల్లకీ వాద్యంలో బాగా మెప్పించేవాడై ఉండాలి. ఇవన్నీ ఉన్నా ఆమె కళ్ళకు నచ్చాలి.

ఏవంవిధ శుభలక్షణసంయుతుడైనటువంటి సరసు డామె కింతవరకు తటస్థపడలేదేమో!"

"చాలా చిత్రంగా ఉందే ఇదంతా?" అన్నా డిందుశర్మ.

"మరి ఏమిటనుకున్నావు వారుణి అంటే!" అని కవ్వించాడు దామోదరభట్టు.

ఈలోగా ఇందుశర్మ కొక చిన్న ఆలోచన తట్టింది :

"ఆమె కోరిన శుభలక్షణాలన్నీ నాకు సరిగ్గా సరిపోయాయే!"

పకాలున నవ్వాడిందుశర్మ. దామోదరభట్టు నిలదీసి అడిగాడు :

"నీ దగ్గర అందము, ఐశ్వర్యము ఉన్నాయిగాని వీణ వాయించి వారుణిని మెప్పించగలవా?"

"నాలుగు రోజులు పట్టుబట్టి సాధకం చేశానంటే ఎలాంటివారిచేత నైనా మెప్పు పొందగలను."

అది విని దామోదర భట్టొక్కమారుగా విరగబడి నవ్వాడు: "ఇన్నేళ్లు వచ్చి ఇప్పుడు వీణ సాధకమా?"

అని ఇందుశర్మకేసి చూసి ఎంతో ఆప్యాయంగా చెబుతున్నట్టుగా ముఖంపెట్టి చిన్న సదుపదేశం చేశాడు:

"ఇంట్లో రంభలాంటి భార్య ఉండగా అనవసరంగా ఎందుకయ్యా నీ కీ శృంగార చేష్టలు! నామాట విని మామగారిని ప్రాధేయపడి బాల చంద్రిక నిక్కడికి పిలిపించుకో! చెప్పినమాట విను!"

ఆ మాటతో ఇందుశర్మకు బాకుతో పొడిచినట్లయింది. దామోదర భట్టు తాను వేసిన సమిధ పనిచేసిందని లోలోపల సంతోషించాడు.

"ఇంత బతుకు బతికి భార్యను పంపించమని మామగారిని ప్రాధేయ పడతాననుకున్నావా? చూడు వారం రోజులలో 'వారుణీ విజేత' అన్న బిరుదు సంపాదించితీరతాను."

"నీకంటె కొమ్ములు తిరిగినవాళ్ళు వెళ్ళినా చివరి కామె దాసి దర్శనం కూడా కాలేదు! ఇది నీవల్ల జరిగే పనికాదు. నా మాట విను! కాస్సేపు కళ్ళు మూసుకొని మామగారిని ప్రాధేయపడు! లేకపోతే నీవే ఒకసారి ధాన్యకటకం వెళ్ళి బాలచంద్రికను చూచి రారాదూ"

"అంతటి చిన్న చూపు చూచిన తరవాత మళ్ళీ మామగారి గుమ్మం తొక్కుతాననుకున్నావా?"

మండిపడ్డా డిందుశర్మ.

దామోదరభట్టు మళ్ళీ నవ్వాడు. "సరేగాని ఈలోగా కాస్త వీణమీద త్రిస్థాయిసాధకం మొదలుపెట్టు. కాస్త చెయ్యి తిరుగుతుంది. ఆపైన వెడుదువుగాని వారుణీ విజయానికి!"

అని నెమ్మదిగా అక్కడినించి వెళ్ళిపోయాడు. తరవాత వారం పదిరోజులదాకా ఇందుశర్మ రాత్రింబగళ్ళదేపనిగా వీణ సాధకం చేశాడు.

ఒకనాడు వేషం చక్కగా సరిదిద్దుకుని వారుణీ దర్శనానికి బయలుదేరి వెళ్ళాడు. అంతకుముందే ఒక పరిచారిక ద్వారా తన గుణగణాలన్నీ ఆమెకు తెలియజేయించాడు.

వారుణి మేడమీదినించే అతనిరాక గమనించింది. ఇందుశర్మ లోపలికి వెళ్ళగానే ఆ భవంతి భాగ్య భోగాలు కళ్ళకు మిరుమిట్లు కలిగించాయి. అంతలో ఒక పరిచారిక అక్కడికి వచ్చింది. అంతేగాని వారుణి అక్కడికి రానేలేదు.

ఆ పరిచారిక అతనినెంతో ఆప్యాయంగా గౌరవించింది.

"మిమ్మల్ని గురించి మా అమ్మగారింతకు పూర్వమే కొంచెం విని ఉన్నారట! అయితే ప్రస్తుతం తీరికలేకపోవడంవల్ల మన్నించవలసిందని చెప్పమన్నారు. వీలయితే రేపు సాయంత్రం ఒక్కమారిక్కడికి విజయం చెయ్యమన్నారు!"

అని ఎంతో మర్యాదగా ఒక కర్పూర తాంబూలం అతని చేతికందించింది.

మొదట పరిచారికను చూడగానే ఇందుశర్మకు గుండెల్లో రాయి పడింది. "చివరికి దర్శనమైనా దొరకదు కాబోలు!" అని ఎంతో మథన పడ్డాడు.

కాని పరిచారిక రేపు విజయం చెయ్యవలసిందని చెప్పగానే అతని పంచప్రాణాలూ వెంటనే లేచివచ్చాయి. ఆ మరునాడయినా దర్శనం కోరిక తీరుతుందని అతనికి కొంచెం ధైర్యం కలిగింది.

ఇందుశర్మ నెమ్మదిగా భవంతికి తిరిగిపోతూ "భయంలేదు. వారుణి నా వలలో పడి తీరుతుంది." అని తనకు తానే భరవసా చెప్పుకున్నాడు.

ఆ రాత్రి ఎంతసేపటికీ అతనికి నిద్రపట్టలేదు. రాత్రి తెల్లవారులూ వీణ సాధనతోనే కాలక్షేపం చేశాడు.

ఎప్పుడు సాయంత్రం అవుతుందా, ఎప్పుడు వారుణి దర్శనం చేస్తానా అని ప్రతిక్షణము వేచి వేసారిన ఇందుశర్మ కెంతసేపటికీ సూర్యాస్తమయం కానట్టే కనిపించింది.

కొంతసేపటికి సూర్యాస్తమయం కూడా అయింది. ఇందుశర్మ చక్కగా వేషం వేసుకుని వారుణీ భవనానికి వెళ్ళిపోయాడు.

7

ఆ మరునాడుకూడా ఇందుశర్మకు వారుణి దర్శనం కాలేదు. కాని ఆమె పరిచారిక అతని నెంతో ఆప్యాయంగా ఆదరించింది. వారుణి వల్ల మాలిన శిరోవేదనతో బాధపడుతున్నదనీ, నాటికి మన్నించవలసిందనీ, ఆ మరునాడు తప్పక విచ్చేయవలసిందనీ ప్రార్థించింది. ఇందుశర్మ ఊసూరుమని తిరిగివచ్చివేశాడు. కాని ఆ మరునాడైనా వారుణి దర్శనం దొరకకపోదనీ, కేవలం దురదృష్టంవల్లనే ఆ నాడు దర్శనం కాలేదనీ అనుకొన్నాడు. ఇంటికి తిరిగివచ్చి ఆ విషయం కొంచెం చూచాయగా దామోదరభట్టుతో అన్నాడు. అత డువ్వెత్తుగా నవ్వాడు: "నేను చెప్పలేదటయ్యా! ఆమె దర్శనం దొరకదని. ఇంకా నయం. నీ కామె దాసీ దర్శనమేనా దొరికింది. చాలామందికి ఆమె గుమ్మంలో అడుగుపెట్టడానికి కూడా ఆస్కారం కలగలేదు!"

అయినా ఇందుశర్మ అధైర్యపడలేదు!

"చూడు! రేపు వారుణితో ముఖాముఖిగా ప్రసంగించి తీరతాను!"

"ఏమో నాకు నమ్మకంలేదు సుమా! ఎందుకీ అప్రతిష్ఠ వ్యవహారం! నా మాట విని తిన్నగా ధాన్యకటకానికి వెళ్ళిపో!"

అలాగ సదుపదేశం చేసినకొద్దీ ఇందుశర్మ మరింత పట్టుదలతో పని జేస్తాడని దామోదరభట్టుకు తెలియకపోలేదు. అందుకనే అతడలాంటి

సదుపదేశం చేశాడు. ఇందుశర్మవంటివాళ్ళు కొంచెం దుర్వ్యసనాల్లో పడితే ఆ దుర్వ్యసనాలూ దుర్వ్యయాల ఆసరాతో దామోదర భట్టు తన సంసారయాత్ర సాగించుకొంటూ ఉంటాడు. కనకనే అతనికి ఇందుశర్మ బాగా పెడదారి పట్టేదాకా కంటికి కునుకు పట్టలేదు. ఇంతవరకు వచ్చినతరవాత ఈ వారుణి వ్యవహారం అంతు చూసి తీరాలని అతడు గట్టిగా సంకల్పించాడు. అందువల్ల ఎంతో హితైషిలాగే నటిస్తూ ఆ విధంగా హితోపదేశం చేశాడు. అనుకున్నట్టుగానే ఇందుశర్మ మరింతగా తాడుబారిపోయాడు.

"చూడు. వారుణి వ్యవహారం కొంచెం చెవినిపడగానే బాల చంద్రిక 'సహేంద్ర తక్షకాయస్వాహా!' అన్నట్టు తండ్రిగారిని వెంట బెట్టుకుని మరునాటి కిక్కడికి వాలిపోతుంది!"

అని తన బుద్ధిచాతుర్యానికి తానే మురిసిపోతూ ఒక్క చిరునవ్వు చిలకరించాడు. దామోదరభట్టు 'ఆఁ, చూదాంలే' అని చప్పరించేశాడు.

"దానికేంలే...ఎందుచేతనో వారుణి నిన్నిన్నిమారులు తిప్పిందిగాని నీ కీపాటికి దేవిడీమన్నా జరిగితీరవలసిందే.బహుశః రేపటితో నీ కా సత్కారము జరిగిపోతుందనే నా నమ్మకం."

"అదేదో నేను చూస్తానుగా!" అన్నాడిందుశర్మ. ఆ నాటి సాయంత్రంకూడా యథాప్రకారంగా వారుణి భవనానికి బయలుదేరాడు.

మొట్టమొదట వారుణిని మేడమీద చూచినప్పటినించీ అతని పాదా లప్రయత్నంగా అటువైపే సాగిపోయేవి. దూరదూరంగానైనా వారుణి ముఖ కవళిక ఒక్కమారు కంటబడగానే అతని హృదయంలో ఏదో నూతన చైతన్యం ప్రవహించినట్టుండేది. కావ్యగోష్ఠిలో నాయికా నాయకుల విరహ వర్ణనలు విని అత డవన్నీ వట్టి అభూతకల్పనలనీ, అతిశయోక్తు లనీ కొట్టిపారవేసేవాడు. ఇప్పుడా వర్ణనలన్నీ అతనికి కేవలం న్యూనోక్తు లుగా స్ఫురించాయి. ఆనాటి కానాటి కతని ఉత్కంఠ పెచ్చుపెరిగి పోయింది. ఎలాగైనా వారుణి నొక్కమారైనా చూడనిదే అతనికిక నిద్ర పట్టేదికాదు. గాఢనిద్రలోకూడా ఆమె ముఖప్రతిబింబం అతని హృద యంలో అలవోకగా మెదులుతున్నట్లే ఉండేది.

వారుణి భవంతి గుమ్మంలో అడుగు పెడుతూంటే అతని హృదయం గట్టిగా కొట్టుకుంది.

అయితే ఆనాటి సాయంత్రమే అతనికి వారుణి దర్శనం దొరికింది. ఆమె అతనికెదురుగా ఎంతో ఠీవిగా ఒక రత్నకంబళంమీద కూర్చుని నిశ్చల దృష్టితో అతనివైపు చూచింది. దీపకాంతిలో ఆమె ముఖంమీది సరిగంచు మేలిముసుగొక సన్నని పైడివలలా కదిలింది. ఆమె వర్తుల విశాల నేత్రాలా మేలిముసుగులో వలలోపడిన మీనుల్లా మెరిశాయి. కర కంకణాలు, కర్ణతాటంకాలు, కంఠ హారాలూ దీపకాంతులలో ధగధగా మెరిసిపోయాయి.

మొదటి చూపులోనే 'ఎంతటి అందగత్తె' అనే భావం అతని హృదయంలో దూసుకుపోయింది. పరిచారిక లతనికి కర్పూర తాంబూలాదు లందించి ఎంతో మర్యాద చేశారు.

వారుణి గడిచిన రెండు రోజులలోను ఆశాభంగం కలిగించినందుకు మన్నించవలసిందనైనా అనలేదు. ఒక చిరునవ్వు చిందించింది: "మీ విద్వత్తు విషయం కొంచెం మా దాసి చెప్పగా విన్నాను. నేటి కిలాగ మీ వీణావాద్యం వినే భాగ్యం కలిగింది."

ఆమె వినబడీ వినబడనట్లు ఒదుగులుపోతూ మాట్లాడింది. 'వార కాంత లిలాగే అతి ముగ్ధత్వం నటిస్తారు కాబోలు' అనుకున్నా డిందుశర్మ.

అత డంతకుపూర్వం పేరుమోసిన గణికలను గురించి కొంచెం కర్ణాకర్ణిగా విన్నాడు. ధనాశతో వారిని వశపరచుకోవడం చాలా కష్టం. మహామంత్రులు, రాజబంధువులు, సేనాధినాయకులు మొదలైన మహామహులకే వారి సౌందర్యం చవిచూచే అదృష్టం కలుగుతుంది. వారుణి కూడా ఆ కోవకు చెందిన వారకాంతే కావచ్చునని అతడూహించాడు. కాని ఆమె ఠీవి, అందం చూచిన ఉత్తరక్షణంలో ఆ రాజవేశ్యలందరు ఆమె కాలిగోటికికూడా సరిపోలరని అనిపించింది.

అంతలో ఒక దాసి వీణతెచ్చి అతని ముందుంచింది. ఇందుశర్మ శ్రుతులు సరిచేశాడు. అతని వేళ్ళు వీణతీగలపై పరుగులు పెట్టటం మొదలు

పెట్టాయి. క్రమంగా ఆ పరిసరాలలో అంతటా వీణా ఝంకారాలు, అగరు ధూపమాలికలు అల్లిబిల్లిగా అలుముకుపోయాయి!

అలాగ రెండు మూడు గడియలవరకు అతని వీణావాద్యం సాగిపోయింది.

ఇందుశర్మ తన యావచ్ఛక్తీ వినియోగించాడు. ఆమె మెప్పు పొందవలెనని ఎంతో తహతహలాడిపోయాడు. కొంచెం సేపటికామె మెచ్చుకుంటున్నట్టుగా తల పంకించింది. అందువల్ల ఆమె మేలిముసుగు కొంచెం కదిలింది. ఆమె విశాల నేత్రాలు నిజస్వరూపంతో అతని కెదురుగా ప్రత్యక్షమైనాయి. అంతలోనే ఆమె మళ్లీ తన మేలిముసుగు సవరించుకుని అతని గానాస్వాదంలోపడింది.

కొంత సేపటి కతని వీణాగానం ముగిసింది. అంతలో ఒక పరిచారిక రత్నాలు పొదిగిన ఒక ముంజేతి కడియం బంగారుపళ్లెరంలో పెట్టి అతి మర్యాదగా అతని ముందుంచింది. అత డది చూచి నిర్ఘాంతపోయాడు.

"మా పూర్వులెందరెందరో వైణిక విద్వాంసుల నాదరించి విద్వత్పోషకు లనే మహాప్రసిద్ధి వహించారు. అంతేనేగాని ఒకరివల్ల బహూకృతులు పొందే ఆచారం మా యింటా వంటాలేదు. ఎందుకు నా కీ బహూమానం... ఇంతా చేస్తే ఇది వారుణి కటాక్ష వీక్షణాలేశంతోకూడా సరిపోలదు."

అని అది స్వీకరించటం తనకిష్టంలేనట్టు సూచించాడు.

"వారుణీ కటాక్ష వీక్షణంవల్లే మీ కీ మహాగౌరవం కలిగింది. దయచేసి స్వీకరించండి. ఇలాగ తిరస్కరించడం మర్యాదేనా?"

అని ఆ పరిచారిక మళ్ళీ బలవంతపెట్టింది.

వారుణి కొంచెం తలవంచి క్రీగంటితో అతనివైపు చూచింది:

"శ్రీమంతులైన మీవంటి విద్వాంసులకు మేమేమి బహూకరించగలం! అయినా చంద్రునికిది ఒక చిన్ననూలుపోగన్నట్లుగా స్వీకరించండి!"

అని స్వయంగా ఆ ముంజేతి కడియం అతనిచేతి కలంకరించింది. ఆమె హస్త స్పర్శతో ఇందుశర్మ కిక ఒంటిమీద స్పృహతప్పిపోయింది.

ఆపైన ఆమె 'ఇందుశర్మ' అనేపదం శ్లేషించి 'చంద్రునికొక నూలుపోగ'ని చమత్కరించింది! ఎంతటి నెరజాణ!

తరవాత అత డింటికి బయలుదేరాడు. వారుణి వీధిగుమ్మందాకా వచ్చి అతనినెంతో ఆప్యాయంగా సాగనంపింది. అంతేగాని మాట వరస కైనా మళ్ళీ ఒకమారు విచ్చేయవలసిందని ఆహ్వానించలేదు. అత డా ముంజేతి కడియం తడిమిచూచుకొని ఒక్క నిట్టూర్పు విడిచి తన భవంతికి వెళ్ళిపోయాడు.

8

ఆ మరునాటి ఉదయమే దామోదరభట్టు ఇందుశర్మ భవంతికి బయలు దేరాడు. అతని కానాటి రాత్రి అంతా నిద్రపట్టలేదు. వారుణి స్వయంగా తన చేతితో ముంజేతి కడియం అలంకరించింది. అయితే ఏమి లాభం! ఆ బహూకృతితో అతనికిక వారుణి భవంతికి వెళ్ళే అవకాశం కాస్తా చెయ్యి దాటిపోయింది. ఇక మళ్ళీ అక్కడికి వెళ్ళడానికతనికి దారి దొరకలేదు. ఆ మథనతోనే అతని కారాత్రి అంతా నిద్రపట్టలేదు. ఆపైన దామోదరభట్టతని దగ్గిరికివచ్చి సాధిక్షేపంగా ఒక విషపు నవ్వునవ్వి గట్టిగా కవ్వించాడు:

"ఏం, సరిగ్గా నేను చెప్పినట్టే జరిగిందా? అక్షరాలా అంతే జరుగు తుందిలే!"

"ఏమిటయ్యా! నువ్వనేది? ఇదుగో! ముంజేతి రత్నకంకణం బహూక రించింది వారుణి. చూసుకో!"

అని మళ్లీ కవ్వించా డిందుశర్మ. అది చూచి నిలువునా నిర్ఘాంత పోయాడు దామోదరభట్టు:

"ఇది నిజంగా నీ విద్వత్తుకోసమే బహూకరించిందా?"

"కాకపోతే ఏమిటనుకున్నావు!"

అని మళ్ళీ కవ్వించా డిందుశర్మ. అయినా అతనికే అది తన విద్వత్తుచూచి చేసిన బహూకృతి అనే నమ్మకం కలగలేదు. అతడానాటి రాత్రి జరిపిన వీణాగోష్ఠి మొత్తంమీద బాగానే ఉంది. కాని అంత

రత్నకంకణ బహూకృతి చెయ్యవలసినంత బ్రహ్మాండంగా లేదు. ఆ సంగతి ఇందుశర్మకు తెలియకపోలేదు. దామోదరభట్టు కా సంగతి అంతకుపూర్వమే తెలుసును. భట్టు బాగా ఆలోచించి మళ్ళీ అడిగాడు: "ఈ బహుమానాని కేమిగాని నిన్ను మళ్ళీ రమ్మని ఆహ్వానించిందా?"

ఇందుశర్మకు తన పరాజయం అంగీకరించక తప్పలేదు! మళ్ళీ ఆహ్వానించలేదని వాచా అంగీకరించాడు. దామోదరభట్టు మళ్ళీ వెటకారంగా నవ్వాడు:

"నేను చెప్పలేదూ! ఆ కడియం చేతికి తగిలించి చల్లచల్లగా నీకు దేవిడీమన్నా చెప్పింది. అంతే. నేను చెప్పలేదూ? నా మాటవిని ఇప్పుడైనా మామగారి కాళ్ళమీద పడు!"

అని అలాగే పకపక నవ్వుతూ అక్కడినించి నిష్క్రమించాడు.

ఆ ఎత్తిపొడుపుతో ఇందుశర్మ గుండె రక్తం కళ్ళకెక్కింది. అయినా అతడు నిరుత్సాహపడలేదు. ప్రతిరోజూ సూర్యాస్తమయం కాగానే చక్కగా ముస్తాబై వారుణి భవంతిముందు అటూ ఇటూ పచారులు సాగించేవాడు. ఒకనాటి సంజెవేళ తలవని తలంపుగా అతనికామె చిరునవ్వు సందర్శించే భాగ్యంకూడా కలిగింది. దానితో అతనికి మళ్ళీ ధైర్యం కలిగింది.

వెంటనే ఒక పరిచారికను వారుణి భవంతికి పంపించాడు. తనకు వారుణి వీణాగానం వినవలెనని ఉన్నదని ఆమెచేత చెప్పించాడు. ఆ పరిచారిక వెళ్ళిన కొంతసేపటిలోనే తిరిగివచ్చింది:

"ఆ అమ్మగారే మీ వీణాగానం ఇంకొకమారు వినవలెనని కుతూహల పడుతున్నారట! రేపు కౌముదీ మహోత్సవంగదా! రాత్రికి తప్పక విచ్చేయవలసిందని కోరుతున్నారు."

అని వారుణీ సందేశం అతనికి అక్షరాలా వినిపించింది.

ఆ మరునాడే పుష్యపూర్ణిమ. ఇందుశర్మ సూర్యాస్తమయం కాగానే చక్కగా వేషం వేసుకొని చాటుచాటుగా వారుణి భవంతికి వెళ్ళిపోయాడు.

ఆనాటి రాత్రి వారుణి, ఇందుశర్మ ఏకాంతంగా కూర్చున్నారు. అతని వీణావాద్యం ఆ రాత్రి బాగా రక్తికట్టింది.

వారుణి ఆ గాన తన్మయతలో లీనమై రెప్పవాల్చకుండా అతనివైపే చూచింది. వీణాగోష్ఠి ముగిసిపోగానే ఎడమ చేతికి ఇంకొక రత్న కంకణం బహూకరించబోయింది. కాని ఇందుశర్మ ఆ బహూకృతి కంగీకరించలేదు. ఆమె అతని హృదయభావం గ్రహింపక పోలేదు. కాని ఏమీ ఎరగనట్టే మళ్ళీ అతని కా రత్న కంకణం బహూకరించ బోయింది. అతడిక గత్యంతరం లేక ఆమె పాదాలపై వాలిపోయాడు. ఆమె ఎంతో ఆప్యాయంగా అతనిని లేవనెత్తింది.

అసలే హేమంతం. ఆ పైన పుష్యపౌర్ణమి. ఆ పైన వీణాగాన సమ్మోహంతో వారిద్దరి హృదయాలు మత్తెక్కి పోయాయి. ఇక ఏమి కావాలి? ఆనాటి రాత్రితో ఇందుశర్మ మానవానందానికి అవధి అందుకొన్నానని ఎంతో మురిసిపోయాడు. అటు పిమ్మట ఆ రాత్రి అతని కిక శరీరంమీది స్మారకమే తప్పిపోయింది. నాటిరాత్రి అంతా అతనికి ఏదో విచిత్రమైన అనురాగ మహేంద్రజాలం జరిగిపోయిన ట్లనిపించింది.

ఆ వేళతోనే అతనికి ప్రప్రథమంగా వేశ్యా ప్రసంగపరిచయం కలిగింది. అంతగా సాహసించినా అతని హృదయంలో ఇంకా అప్రతిష్ఠ భయం తొలగి పోలేదు. అందుచేత మరునాడు తెల్లవారగల్లే లేచి, అతి కష్టం మీద వారుణి గాఢాశ్లేషబంధనం విడిపించుకొని, రెండో కంటివాడికి కనబడకుండా చాటుమాటుగా ఇంటికి చేరుకున్నాడు. ఆ నాడంతా అతని హృదయం గడిచిన రాత్రి ఆనందానుభూతితోనే ఓలలాడింది.

9

మరునా డిందుశర్మ మళ్ళీ వారుణి భవనానికి బయలుదేరాడు. ఈసారి వారుణికి బహూకరించడానికని కొన్ని అమూల్యమైన ముత్యాల హారాలు, మణినూపురాలు తీసుకుపోయాడు. వారుణి అంతకు పూర్వవే

శయ్యాగారంలో అతని కోసం ఎదురు తెన్నులు చూస్తూంది. దీప కాంతిలో మేలిముసుగులో తళతళలాడే ఆమె నేత్ర సౌందర్యం చూచి క్షణకాలం అతడలాగే విస్తుపోయి నిలుచున్నాడు. తరవాత స్వయంగా తన చేతులతో ఆ రత్న నూపురాలామె పాదాల కలంకరించాడు. తనివిదీరా ఆమె రెండు పాదాలూ ముద్దుపెట్టుకున్నాడు. లేచి నిలబడి ఆమె మేలిముసుగు కొంచెం తొలిగించాడు:

"నీ వంటి మహా సౌందర్యవతిని నేనింతకు పూర్వం ఎక్కడా కనీ వినీ ఎరగను!"

అని ఆమె అరుణాధరం ముద్దుపెట్టుకో బోయాడు. అంతలో వారుణి తన ముఖం తటాలున మరి ఒక పక్కకు తిప్పివేసింది:

"ఆఁ! ఈ ఇచ్చకాల కేమి లెండి!"

"ఇచ్చకాలు కావు. నిజమే వారుణీ!"

అని ఇందుశర్మ మళ్ళీ ఆమె పెదవి ముద్దు పెట్టుకోబోయాడు. మళ్ళీ ఆమె ముఖం తిప్పి వేసింది.

"ఊత్తరి! నేను చంద్రరేఖకన్న అందగత్తెనా? ఎందు కీ ఇచ్చకాలు!"

"నీ కా సంగతి ఎవరు చెప్పారు?" అని నిర్ఘాంతపోయా డిందుశర్మ.

"ప్రత్యేకంగా ఒకరు చెప్పాలా? నేను మీ వ్యవహారాలన్నీ ఒక కంట గమనిస్తూనే ఉన్నాను."

"అయితే చాలా కాలంనించే నామీద కన్ను వేశావన్న మాట!"

"అవును!"

"అయినా ఎంత బెట్టుసరిచేశావు? నీ వెంతకైనా తగుదువు." అన్నా డిందుశర్మ.

"మాట తప్పించాలని చూస్తున్నారా? ముందు చంద్రరేఖ సంగతి చెప్పండి. ఆమె నాకన్నా అందగత్తెనా?" అని మళ్ళీ నిలదీసి అడిగింది వారుణి.

"ఆమె నీ కాలిగోటికి కూడా సరిపోలదు! మా ఆవిడ ఇంట్లో లేనప్పు డేమీతోచక అప్పు డప్పు డామె నృత్యం చూడడానికి మాత్రమే

వెళ్లేవాణ్ణి, అంతే. అంతకన్నా నే నేపాపమూ ఎరగను. లోకులు కాకులుం పదిమంది పది విధాలుగా నీలాపనిందలు పుట్టించారు. దానికి నేనేమి చెయ్యను!"

వారుణి మళ్ళీ అడిగింది:

"ఓహో! అలాగా! మీ ఆవిడ ఇంట్లో ఉన్నపుడు మీ రెప్పుడూ చంద్రరేఖ ఇంటికి వెళ్ళలేదా?"

"ఏం, అంత పరీక్షగా అడుగుతున్నావు?"

"అడగకూడదా? అంతగా అడగకూడని ప్రశ్న అయితే సమాధానం చెప్పనక్కర లేదులెండి."

అని వారుణి బుంగమూతి పెట్టుకుని కూర్చుంది. ఇందుశర్మకిక సమాధానం చెప్పక తప్పలేదు.

"అంత చెప్పకపోవడాని కేముంది? ఆ రోజుల్లో కూడా ఆమె నృత్యం చూడాలని ఒకటి రెండుసారులు వెళ్ళానేమో. అప్పుడైనా ఇంటిలో కాలక్షేపం కాకే వెళ్ళాను. అంతే."

వారుణి మళ్ళీ అడిగింది:

"ఇంట్లో కాలక్షేపం కాకపోవడ మేమిటి? మీ భార్య మీరంటే అంత ఆప్యాయంగా ఉండదా?"

"ఉండకేమి? నన్ను ఒక్క క్షణంకూడా విడిచిపెట్టి ఉండ్లేదు."

"లేకపోతే ఆమె అంత సౌందర్యవతి కాదేమో!"-మళ్ళీ అడిగింది వారుణి.

"కాకేమి? ఆమె అందగత్తెలలో లెక్క!"

"అయితే మీ కింట్లో కాలక్షేపం కాకపోవడ మేమిటి చెప్మా! అంతగా విద్యావంతురాలు కాదా?"

"కాకేమి? కొద్దో గొప్పో వీణకూడా వాయించగలదు." అన్నాడిందుశర్మ అంటీ అంటనట్టుగా.

"అయినా మగవారి కిల్లా లెంతటిదైనా రుచించదు లెండి!"

అని వారుణి ఒక్క నవ్వు నవ్వింది. తన ఇల్లాలిపై ఆమె కంతటి

జాలి కలగడానికి సరియైన కారణ మేదీ ఇందుశర్మకు తెలియలేదు. అది ఒక రకమైన నెరజాణతనం కావచ్చునని అనుకున్నాడు.

"నీవు చాలా ప్రజ్ఞావంతురాలివే!"

"ఎందుచేతో?"

"వారకాంత లెవరైనా సరసుల భార్యలపై జాలిపడతారా! నీ ప్రజ్ఞ దీనితోనే తెలిసింది."

అని కొంటెగా ఒక చిన్న నవ్వు నవ్వాడు.

"అయితే నన్ను సామాన్య వారకాంత కిందే జమకట్టి వేశారన్న మాట. కొంచెం చనువిస్తే వారకాంతగతి ఇంతేలెండి!"

అని వారుణి మళ్ళీ బుంగమూతి పెట్టింది.

ఇందుశర్మ తిరిగీ ఆమెను కాళ్లా వేళ్ళాపడి బతిమాలుకొన్నాడు. వారుణి మళ్ళీ ఎంతో ఆప్యాయంగా అడిగింది:

"మీ ఇంటి ఆవిణ్ణి ఒకసారి కళ్ళారా చూడాలని ఉంది. నా కొక మారు చూపిస్తారా?"

"ఎందుకో?"

"మీవంటి వారికి గృహిణి కావడాని కెన్ని నోములునోచిందో ఆ ఇల్లాలు! ఆమె ఎలా ఉంటుందో ఒక్కమారు చూడాలని ఉంది."

"అన్నీ మంచిగుణాలేగాని అస్తమానం రుసరుస లాడుతూంటుంది."

"ఎందుకని?"

"నేను కొంచెం ఇంటికి ఆలస్యంగా వస్తానని. నామీద వల్లమాలిన అనుమానం."

"అవును మరి! మీ రేమైనా సామాన్యులా? ఆమె ఇప్పుడెక్కడ ఉందో?"

"ధాన్యకటకంలో."

"ఆమె పేరు?"

"బాలచంద్రిక."

"మాదీ పూర్వం ధాన్యకటకమే. ఆమె నెక్కడో చూచినట్టున్నాను. పేరు గూడా విన్నట్టే ఉందే!"

అని వారుణి ఒక్క నిమిషంసే సలాగే ఆలోచించింది. ఇందుశర్మ కా ప్రస్తావనతో బాలచంద్రిక సంగతి బాగా జ్ఞాపకం వచ్చింది. అతనికి కూడా వారుణి నెక్కడో చూసినట్టే స్ఫురణ కలిగింది:

"నిన్నెక్కడో చూచినట్టున్నానే!"

అని తదేకదృష్టితో ఆమెవైపు చూచాడు.

"ఎప్పుడైనా మీ మామగారింటికి వచ్చినప్పుడు ధాన్యకటకంలో చూచి ఉంటారు. అంతే."

10

అని వారుణి నెమ్మదిగా మేలిముసుగు పూర్తిగా ముఖంమీదికి లాగ బోయింది. కాని అంతలో ఇందుశర్మ ఆమె మేలిముసుగు పూర్తిగా తొలిగించి పరీక్షగా ఆమె చెక్కిలికేసి చూచాడు :

"ఇదేమిటి కుడి చెక్కిలిమీద ఈ పుట్టుమచ్చ! నీవు నిజంగా బాల చంద్రికవే!"

అని ఇందుశర్మ అలాగే శిలాప్రతిమలా నిర్ఘాంతపోయాడు.

వారుణి తలవంచింది :

"ఏం, మీ బాలచంద్రికకేగాని ఇంకెవరికీ కుడి చెక్కిలిమీద పుట్టు మచ్చ ఉండకూడదా?"

ఇందుశర్మ మళ్ళీ కొంచెం పరిశీలనగా ఆమె అధరం కిందిభాగం పరిశీలించాడు :

"ఇదిగో కింది పెదవి కింద కూడా ఇంకొక చిన్న పుట్టుమచ్చ ఉందే! నీవు ముమ్మాటికీ బాలచంద్రికవే! నేను నిన్ననే కొంచెం అనుమా నించాను!" అని మళ్ళీ నిలువునా నిర్ఘాంతపోయాడు. వారుణి తల వంచు కుని కాలి బొటన వేలితో నేలమీద రాసింది :

"అవును. మీరన్నట్లు నేను నిజంగా బాలచంద్రికనే! ఏం అయితే?" అని వంచిన తల మళ్ళీ పైకెత్తలేదు. ఇందుశర్మ ఆమెకు కొంచెం దూరంగా తొలిగిపోయాడు :

"ఇదేమిటి, బాలచంద్రికా! నీ విన్నాళ్ళనించీ పుట్టింట్లోలేవా?... అయితే ఈ బుద్ధి నీకు స్వయంగానే పుట్టిందా? లేకపోతే ఎవరైనా బోధించారా?"

"ఏ బుద్ధి?"

"ఈ వేశ్యావృత్తి అవలంబించాలనే బుద్ధి?"

"కొంత నాకూ తోచింది; ఆపైన విజ్జిక కూడా బాగా ప్రోత్సహించి అన్ని విధాలా సాయం చేసింది."

"విజ్జిక కూడా ఈ ఇంట్లోనే ఉందా? నాకెప్పుడూ కనబడలేదే!"

"నేనే కనబడవద్దని చెప్పాను. నా మాటమీద నమ్మకం లేకపోతే కొంచెం మేడ దిగి లోపలికి వెడితే మీకే కనబడుతుంది."

ఆ మాట వినగానే ఇందుశర్మ కేదో స్ఫురించింది. తొందర తొందరగా మేడమెట్లు దిగి భవంతి లోపలికి వెళ్ళిపోయాడు.

బాలచంద్రిక చెప్పినట్లుగానే విజ్జిక లోపల ఒక మూలగదిలో కూర్చుని కునికి పాట్లు పడుతూంది. ఇందుశర్మను చూడగానే ఆమె తటాలున లేచి నిలబడింది.

బాలచంద్రిక కూడా నెమ్మదిగా అడుగులు వేసుకుంటూ అతని వెంట వెళ్ళింది. ఒక అరగడియసేపలాగే నిలబడింది. మళ్ళీ ఇందుశర్మ తిరిగివచ్చే సందడి విని నెమ్మదిగా శయ్యాగారంలోకి వెళ్ళిపోయింది. ఇందుశర్మ కలకల నవ్వుతూ ఆమె దగ్గిరికి తిరిగి వచ్చాడు.

"నాకు విజ్జిక అంతా చెప్పివేసిందిలే! నీవు వేశ్యావృత్తి అవలంబించనే లేదటే! ఎంత నాటకం ఆడావు!" అని ఎంతో ఆప్యాయంగా ఆమెను కౌగలించుకోబోయాడు. బాలచంద్రిక రుసరుసలాడుతూ అతనికి దొరకకుండా దూరంగా తొలగిపోయింది:

"విజ్జిక చెప్పిన ట్లిన్నాళ్ళనించీ మీ సంగతి కనుక్కోవడంకోసమే ఈ నాటకం అంతా ఆడాను. కాని ఇక ఈ క్షణంనించీ నిజంగా వేశ్యావృత్తే అవలంబించాలని నిశ్చయించాను. తెలిసిందా?"

"ఇదేమిటీ ప్రళయం! ఎందుచేత?"

"నేను వారుణి ననుకొని మీరు నామీద కనబరచిన ఆప్యాయత తలుచుకుంటే నాకీ గృహిణీధర్మం కంటే వేశ్యావృత్తే మంచిదనిపించింది! అందుచేత! తెలిసిందా?"

ఆమె మాటల ధోరణి పరిశీలిస్తే ఇందుశర్మ కామె అన్నంతపనీ చేసితీరుతుందని భయంవేసింది. ఆ విషయం తలచుకోగానే అతని గుండె దడదడలాడింది. ఇందుశర్మ భార్య - కార్తికేయశర్మామాత్యుని కోడలు ఇకనించి వారకాంతగా మారిపోతుంది! ఈ సంగతి నలుగురికీ తెలిస్తే అతడిక తల ఎత్తుకు తిరగగలడా? అందాకా ఎందుకు? అసలిక జీవించగలడా? వెంటనే విషం తాగి ప్రాణపరిత్యాగం చెయ్యవలిసిందే! అందుచేత ఎల్లాగైనా బతిమాలి బామాలి ఆమెను నెమ్మదిగా ఇంటికి తీసుకుపోవాలని అనుకొన్నాడు. పైగా ఆమెమీది ఆప్యాయత కూడా దానికి తోడైంది. చేతులు పట్టుకొని ఎంతో దీనంగా బతిమాలుకొన్నాడు. అయినా ఆమె తనపట్టు విడవలేదు. ఇక గత్యంతరంలేక కాళ్ళమీద పడ్డాడు.

"బాలచంద్రికా! నావల్ల పెద్ద అపరాధమే జరిగిపోయింది. నేనిక ఎప్పుడూ ఇలాంటి అప్రచ్ఛపు పనులు చెయ్యను. నన్ను మన్నించు." అని అతిదీనంగా ఆమె ముఖంవైపు చూచాడు.

"ఇప్పుడిలాగే కాళ్ళా వేళ్ళా పడి బతిమాలుకుంటారు! తీరా ఇంటిలో అడుగుపెట్టగానే నేనెందుకూ కొరగాని వట్టి భార్యనై ఊరుకుంటాను! నేనేదేనా ముచ్చటపడి మాట్లాడితే మీకూరికే విసుగు,చిరాకు బయలుదేరతాయి! 'అదేమండీ' అంటే 'పోతే పుట్టింటికి పో!' అని బెదిరిస్తారు! నాకీ ఈసడింపులన్నీ పడవలిసిన అవసరమేముంది? నన్నింక బలవంతపెట్టకండి! వెళ్ళండి!" అని కసిరి కొట్టి అతని పట్టు విడిపించుకొని ఇంకా కొంచెం దూరంగా తొలిగిపోయింది. ఇందుశర్మ లేచి నిలబడి మళ్ళీ బతిమాలుకొన్నాడు:

"కాళ్ళా వేళ్ళా పడి బతిమాలుకొన్నా ఇలాగ ఈసడించి వెయ్యడం నీకు ధర్మమేనా? ఇంక నావల్ల ఏదైనా కొంచెం తప్పు జరిగిందంటే వెంటనే నీ ఇష్టం వచ్చిన శిక్ష విధించు! భరిస్తాను. సరిగదా!" అని మళ్ళీ ఎంతో దీనంగా ఆమెవైపు చూచాడు.

"శిక్ష వెయ్యడానికి నే నెవర్ని? ఏమన్నా కొంచెం తేడా వస్తే ఇక నా ఇష్టం వచ్చినట్టుంటాను. సరేనా?"

"సరే!"

"అయితే పదండి వస్తాను." అని బాలచంద్రిక లేచి వెళ్ళబోయింది. అంతలోనే ఆమె కేదో స్ఫురించింది:

"మీరు నన్నేదో మాయచేస్తున్నారు. నేను మీతో రాను గాక రాను!"

అని అక్కడే చతికిలబడిపోయింది.

"పోనీలే! అసలు నే నిక ఇంటికే వెళ్ళను! ఇక రాత్రింబగళ్ళిక్కడే తిష్ఠవేస్తాను. ఇదీ బాగానే ఉంది. ఇదీ నా యిల్లేగా!" అని ఇందుశర్మ ఆమెకేసి చూచి కొంచెం కొంటెగా నవ్వాడు. బాలచంద్రికకు వెంటనే ఆ మాటకు సమాధానం తోచలేదు. ఒక్క క్షణం ఆలోచించి సూటిగా ఎత్తి పొడిచింది:

"అవును! ఊళ్ళో ఉన్న ఇళ్ళన్నీ మీ ఇళ్ళే! అందుకనే కాపరం ఇంతదాకా వచ్చింది."

అని అలవోకగా నవ్వింది. ఇందుశర్మ తన తప్పిదం గ్రహించుకొన్నాడు.

"అపరాధం! అపరాధం! ఇది నా యిల్లు కాదు; నీ యిల్లే! దిక్కు లేనివాడి కీ ఒక్కరాత్రికీ కొంచెం ఆశ్రయం ఇప్పించు." అని మళ్ళీ ఆమె కాళ్ళు పట్టుకోబోయాడు.

"చాల్లెండి! అయినదానికీ కానిదానికీ ఇదొక కొత్త విద్య నేర్చుకున్నారు!" అని ఆమె అతని కందకుండా తప్పించుకు పోయింది.

ఇందుశర్మ ఆ మరునాడు తెల్లవారకుండానే లేచి బాలచంద్రికను, విజ్జికను వెంటబెట్టుకుని చాటుమాటుగా తన భవంతికి వెళ్ళిపోయాడు.